

Ovdje je moguće promijeniti i definisati tekst koji će se pojavljivati na dokumentima koje izdaje sud. Skraćene oznake koje se nalaze u koloni "Seksija u dokumentu" Slika C.1 označava sljedeće sekcije na dokumentu:

- "P" - preambula
- "D" - dispozitiv
- "O" - obrazloženje
- "L" - pravni lijek

U svim sekcijama je moguće koristiti specijalne znake koji omogućavaju da se podaci iz prijave odn. dosijea poslovnog subjekta iskoriste, čime je olakšana izrada odgovarajućih dokumenata. Specijalni znakovi su:

- @SUD - naziv suda
- @PSS - firma poslovnog subjekta
- @PU - pravni osnov upisa
- @PSU - ulica iz sjedišta poslovnog subjekta
- @PSM - mjesto iz sjedišta poslovnog subjekta
- @PSO - općina iz sjedišta poslovnog subjekta
- @DATE - "današnji" datum

Član 3.

Obrasci prijave, rješenja i drugi akti iz člana 2. ovog Pravilnika su sastavni dio Pravilnika.

Član 4.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o tehničkoj upotrebi glavne knjige registra u elektronskom obliku za registraciju poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 42/07).

Član 5.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 03-06-2145/07

Ministar

24. jula/srpnja 2008. godine

Feliks Vidović, s. r.

Sarajevo

r.

FEDERALNO MINISTARSTVO PROSTORNOG UREĐENJA

911

Na osnovi članka 81. stavak 6. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na razini Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/06, 72/07 i 32/08), federalni ministar prostornog uređenja donosi

PRAVILNIK

O TEHNIČKIM PROPISIMA ZA DIMNJAKE U GRADEVINAMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se pravilnikom, u svrhu ispunjavanja bitnih zahtjeva za građevinu, propisuju tehnička svojstva za dimnjake u građevinama (u daljnjem tekstu: dimnjaci), zahtjevi za projektovanje, izvođenje, upotrebu, održavanje dimnjaka i drugi zahtjevi za dimnjake, te tehnička svojstva i drugi zahtjevi za građevinske proizvode namijenjene ugradnji u dimnjake (u daljnjem tekstu: građevinski proizvodi).

Članak 2.

Projektovanje, građenje, održavanje i način korištenja građevine čiji je sastavni dio dimnjak moraju biti takvi da ispunjavaju zahtjeve propisane ovim Pravilnikom.

Članak 3.

Odredbe ovog Pravilnika ne odnose se na samostojeći dimnjak i dimnjak koji je isključivo u funkciji proizvodnog pogona.

Članak 4.

Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

Dimnjak je dio građevinskog sklopa građevine, u obliku vertikalnog ili približno vertikalnog kanala postojan na požar čađi, koji služi za siguran i neometan odvod u vanjsku atmosferu dimnih gasova nastalih radom uređaja za loženje priključenog na dimnjak.

Montažni dimnjak je dimnjak koji se izvodi na gradilištu od međusobno usklađenih građevinskih proizvoda.

Predfabrikovani (sistemski) dimnjak je dimnjak sastavljen u proizvodnom pogonu izvan gradilišta od međusobno usklađenih građevinskih proizvoda i drugih proizvoda, koji se kao predfabrikovani građevinski proizvod ugrađuje u građevinu.

Zidani dimnjak je dimnjak koji se zida na gradilištu od punih opeka.

Dimovod je prolaz za provođenje produkata izgaranja u vanjsku atmosferu.

Rezervni dimnjak je dimnjak najmanje ploštine svijetlog otvora 200 cm² koji služi za priključenje uređaja za loženje na kruta goriva u vanrednim uvjetima.

Članak 5.

Vrste dimnjaka s obzirom na način izvođenja su:

- a) montažni,
- b) predfabrikovani (sistemski),
- c) zidani.

Svaki pojedini dimnjak iz stavka 1. ovoga članka mora se izvoditi samo od istovrsnih i/ili kompatibilnih građevinskih proizvoda namijenjenih za izvođenje takvog dimnjaka.

Građevinski i drugi proizvodi iz stavka 2. ovoga članka moraju biti međusobno usklađeni na način da, nakon izvođenja montažnog odnosno zidanog dimnjaka ili ugradnje predfabrikovanog dimnjaka, osiguravaju ispunjavanje zahtjeva utvrđenih ovim Pravilnikom.

Članak 6.

Građevinski proizvodi na koje se primjenjuje ovaj Pravilnik su:

- a) glineni/keramički proizvodi za dimnjake,
- b) metalni proizvodi za dimnjake,
- c) betonski proizvodi za dimnjake,
- d) predfabrikovani (sistemski) dimnjaci, te
- e) drugi građevinski proizvodi koji se ugrađuju zajedno s proizvodima iz ovog članka, a za koje su zahtjevi pobliže propisani u prilogima ovoga Pravilnika.

Članak 7.

Dimnjaci i građevinski proizvodi, na koje se primjenjuje ovaj Pravilnik, moraju imati tehnička svojstva i ispunjavati druge zahtjeve propisane ovim Pravilnikom.

Odvođenjem dimnih gasova dimnjakom koji ima tehnička svojstva i ispunjava zahtjeve propisane ovim Pravilnikom postiže se ispunjavanje bitnih zahtjeva za građevinu u odnosu na odvođenje dimnih gasova.

Članak 8.

Zidani dimnjaci i građevinski proizvodi koji se koriste za njihovo zidanje, osim uvjeta propisanih ovim Pravilnikom moraju ispunjavati i uvjete propisane posebnim propisima koji se ugrađuju u zidane konstrukcije.

Nosiva konstrukcija dimnjaka i građevinski proizvodi koji se u nju ugrađuju, osim uvjeta propisanih ovim Pravilnikom moraju ispunjavati i uvjete propisane posebnim propisom iz oblasti građevinarstva kojima se propisuje nosivost konstrukcija.

II. TEHNIČKA SVOJSTVA ZA DIMNJAKE

Članak 9.

Tehnička svojstva dimnjaka moraju biti takva da, tokom trajanja građevine uz propisano, odnosno projektom određeno izvođenje i održavanje dimnjaka, on podnese sve uticaje

uobičajene upotrebe i uticaje iz okoliša, tako da tokom izvođenja i upotrebe dimnjaka:

- a) predviđiva djelovanja na građevinu ne prouzrokuju rušenje ili oštećenje dimnjaka,
- b) ne prouzrokuje, prenese i/ili širi požar,
- c) ne proizvode buku preko dozvoljenog nivoa prema posebnom propisu,
- d) uslijed odvođenja (oslobađanja) dimnih gasova iz ložišta ne budu ugrožena higijena, zdravlje ljudi i okoliš,
- e) se izbjegnu moguće ozljede korisnika,
- f) potrošnja energije bude jednaka propisanom nivou ili manjem od njega.

Osim uvjeta iz stavka 1. ovoga članka, tehnička svojstva dimnjaka moraju biti usklađena s uređajem za loženje i njemu pripadajućom priključnom cijevi i/ili gorivom, koji se namjerava priključiti na dimnjak.

Tehnička svojstva iz stavka 1. i 2. ovoga članka postižu se projektovanjem i izvođenjem dimnjaka u skladu s odredbama ovoga Pravilnika i priznatih tehničkih pravila.

Očuvanje tehničkih svojstava dimnjaka iz stavka 1. i 2. ovoga članka postiže se održavanjem dimnjaka u skladu s odredbama ovoga Pravilnika i priznatih tehničkih pravila.

Članak 10.

Kada je potrebna dodatna zaštita dimnjaka ili dijelova građevine izloženih nepovoljnom uticaju dimnjaka radi ispunjavanja propisanih tehničkih svojstava, ta će se zaštita smatrati sastavnim dijelom tehničkog rješenja dimnjaka.

Članak 11.

Tehnička svojstva dimnjaka moraju biti takva da, osim ispunjavanja zahtjeva iz ovoga Pravilnika budu ispunjeni i zahtjevi posebnih propisa iz oblasti građevinarstva kojima se uređuje ispunjavanje drugih bitnih zahtjeva za građevinu.

Članak 12.

Dimnjak nakon rekonstrukcije, odnosno adaptacije, građevine čiji je sastavni dio, a čijom se rekonstrukcijom, odnosno adaptacijom, uticalo na zatečena tehnička svojstva dimnjaka, mora imati jednaka ili povoljnija tehnička svojstva nego prije rekonstrukcije odnosno adaptacije.

Dimnjak nakon promjene uređaja za loženje i/ili promjene goriva mora imati tehnička svojstva u skladu sa člankom 9. stavak 1. i 2. te člankom 11. ovoga Pravilnika.

III. GRAĐEVINSKI PROIZVODI ZA DIMNJAKE

Članak 13.

Građevinski proizvodi za dimnjake proizvode se u proizvodnim pogonima izvan gradilišta.

Članak 14.

Građevinski proizvod smije se ugraditi u dimnjak odnosno u građevinu vezano za izvedbu dimnjaka ako ispunjava zahtjeve propisane ovim Pravilnikom i ako je za njega izdat certifikat o usklađenosti u skladu sa odredbama Pravilnika o certifikaciji građevinskih proizvoda, materijala i opreme koji su u upotrebi, odnosno koji se ugrađuju ("Službene novine Federacije BiH", broj 81/07) (u daljnjem tekstu: Pravilnik o certifikaciji).

U slučaju neusklađenosti građevinskog proizvoda sa tehničkim specifikacijama za taj proizvod, proizvođač građevinskog proizvoda mora odmah prekinuti proizvodnju i poduzeti mjere radi utvrđivanja i otklanjanja grešaka koje su uzrokovale neusklađenost.

Ako dođe do isporuke neusklađenog građevinskog proizvoda, proizvođač odnosno uvoznik, mora bez odgode, obavijestiti o neusklađenosti toga proizvoda sve kupce, distributere, ovlaštena pravna osoba koja je sudjelovala u potvrđivanju usklađenosti i Federalno ministarstvo prostornog uređenja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Proizvođač odnosno uvoznik i distributer građevinskog proizvoda dužni su poduzeti odgovarajuće mjere u cilju održavanja svojstava građevinskog proizvoda tokom rukovanja,

skladištenja i prevoza, a izvođač dimnjaka tokom prevoza, rukovanja, skladištenja i ugradnje građevinskog proizvoda.

Članak 15.

Tehnička odnosno specificirana svojstva, potvrđivanje usklađenosti, te označavanje građevinskih proizvoda, posebnosti pri projektovanju i građenju građevina koje sadrže dimnjak, te potrebni kontrolni postupci, kao i drugi zahtjevi koje moraju ispunjavati građevinski proizvodi, određeni su u prilogima ovog Pravilnika i to za:

- a) glinene/keramičke, betonske i metalne proizvode za dimnjake u Prilogu "A",
- b) predfabrikovane (sistemske) dimnjake u Prilogu "B".

Potvrđivanje usklađenosti proizvoda koji nisu obuhvaćeni normama ili znatno odstupaju od harmoniziranih normi na koje upućuju prilozi iz stavka 1. ovoga članka provodi se prema tehničkim dopuštjenjima za te proizvode.

Potvrđivanje usklađenosti u smislu stavka 1. i 2. ovoga članka obuhvata radnje ocjenjivanja usklađenosti građevinskih proizvoda te, ovisno o propisanom sistemu ocjenjivanja, usklađenosti i izdavanje certifikata unutarnje kontrole proizvodnje građevinskih proizvoda odnosno izdavanje certifikata usklađenosti građevinskih proizvoda.

IV. PROJEKTOVANJE DIMNJAKA

Članak 16.

Projektovanjem dimnjaka moraju se, za građenje i projektovani upotrebnim vijek građevine, predvi(eti svi uticaji na dimnjak koji proizlaze iz načina i redoslijeda građenja građevina koje sadrže dimnjak i izvođenja dimnjaka, te predvidivih uvjeta uobičajene upotrebe građevine i predvidivih uticaja okoliša na građevinu.

Projektom građevine u dijelu u kojem se odnosi na dimnjak mora se, u skladu s ovim Pravilnikom, dokazati da će građevina tokom građenja i projektovanog upotrebnog vijeka ispunjavati bitne zahtjeve mehaničke otpornosti i stabilnosti, zaštite od požara, zaštite od buke, higijene, zdravlja i zaštite okoliša, sigurnosti u korištenju, te uštede energije i toplotne zaštite građevine u odnosu na odvođenje dimnih gasova.

Kada je, radi ispunjavanja zahtjeva iz ovoga Pravilnika, potrebna dodatna zaštita dimnjaka, ta će se zaštita smatrati sastavnim dijelom tehničkog rješenja dimnjaka.

Članak 17.

Ispunjavanje bitnih zahtjeva za građevinu u skladu sa člankom 7. stavak 2. ovog Pravilnika u odnosu na odvođenje dimnih gasova dokazuje se:

- a) proračunom nosivosti i upotrebljivosti nosivog dijela dimnjaka,
- b) proračunom svijetlog otvora u odnosu na ogrjevnju vrijednost (sastav) goriva, vrstu i priključnu snagu predviđenog uređaja za loženje i visinu dimnjaka,
- c) određivanjem minimalne udaljenosti plašta dimnjaka od zapaljivih i nezapaljivih dijelova građevine oko dimnjaka.

Proračuni iz stavka 1. ovog članka provode se primjenom odgovarajućih proračunskih postupaka koji se po potrebi dopunjuju ispitivanjima, pri čemu se u obzir uzimaju svi mjerodavni parametri.

Proračunski i drugi modeli moraju biti takvi da, uzimajući u obzir pouzdanost ulaznih podataka i tačnost izvođenja, odgovaraju ponašanju dimnjaka tokom izvođenja i upotrebe.

Članak 18.

Na projektovanje dimnjaka primjenjuju se bosanskohercegovački standardi iz Priloga "C" ovoga Pravilnika i priznata tehnička pravila koja nisu u suprotnosti sa odredbama ovog Pravilnika.

Izuzetno od stavka 1. ovog članka, dopuštena je primjena i drugih pravila projektovanja dimnjaka koja se razlikuju od pravila utvrđenih bosanskohercegovačkim standardima iz Priloga "C" ovoga Pravilnika, uz uvjet da se dokaže da se

primjenom tih pravila ispunjavaju zahtjevi propisani ovim Pravilnikom najmanje na razini određenom tim normama.

Prilogom "C" ovoga Pravilnika pobliže se određuje projektovanje dimnjaka.

Članak 19.

Svijetli otvor dimovodnog kanala mora biti takvih dimenzija da osigurava potpitisak odnosno nadpitisak za sigurne uvjete izgaranja s obzirom na vrstu, broj i snagu predviđenih uređaja za loženje i odabranu visinu dimnjaka.

Na jednu dimovodnu cijev smiju se priključiti samo kompatibilni uređaji za loženje koji koriste istu vrstu goriva.

U prostoru oko izlaznog otvora dimnjaka ne smiju se nalaziti prepreke koje bi ometale i/ili onemogućavale ispuštanje dimnih gasova u vanjsku atmosferu i/ili koje bi na drugi način ugrožavale i/ili onemogućile ispunjavanje bitnih zahtjeva za građevinu i drugih uvjeta koje mora ispunjavati građevina.

Nadvišenja dimnjaka iznad kosih krovova i terasa ili drugih dijelova građevine određuju se u projektu građevine.

Pri gradnji nove građevine koja je viša od okolnih građevina moraju se osigurati sva potrebna nadvišenja za dimnjake zatečenih okolnih građevina radi osiguranja nesmetanog odvođenja dimnih gasova tim dimnjacima.

Pristup dimnjaku mora biti takav da omogućiti održavanje dimnjaka na siguran način.

Zidani dimnjaci smiju se zidati punom opekam najmanje razreda čvrstoće na pritisak 15 N/mm² razreda proizvodnje I. u skladu s odredbama posebnog propisa.

Na priključnu cijev, kada je ona sastavni dio dimnjaka, primjenjuju se svi zahtjevi ovoga Pravilnika koji se primjenjuju na dimnjak.

Članak 20.

Sadržaj glavnog projekta građevine u dijelu koji se odnosi na tehničko rješenje dimnjaka i uvjete za njegovo izvođenje i održavanje, ako ovim Pravilnikom za pojedine vrste građevina nije drukčije određeno, obuhvaćen je:

- a) arhitektonskim i/ili građevinskim projektom,
- b) mašinskim projektom.

Arhitektonski ili građevinski projekt, u dijelu koji se odnosi na tehničko rješenje vanjskog oblikovanja dimnjaka i pristupa dimnjaku, mora obavezno sadržavati:

- a) u tehničkom opisu:
  - opis i zahtjeve za završnu obradu vanjskih ploha dimnjaka,
  - opis i zahtjeve za požarnu otpornost nosivog dijela dimnjaka i dijelova građevine koji se nalaze u prostoru nepovoljnog toplinskog uticaja dimnjaka,
  - opis i zahtjeve za naprave za pristup dimnjaku,
- b) u programu kontrole i osiguranja kvalitete:
  - svojstva koja moraju imati građevinski proizvodi koji se ugrađuju kao završna obrada vanjskih ploha dimnjaka i naprava za pristup dimnjaku,
  - razred nezapaljivosti ili zapaljivosti dijelova građevine koji se nalaze u prostoru nepovoljnoga toplotnog uticaja dimnjaka te njihovu minimalnu međusobnu udaljenost,
  - druge uvjete značajne za ispunjavanje zahtjeva propisanih ovim Pravilnikom i drugim propisima.
- c) u nacrtima:
  - broj i položaj priključaka uređaja za loženje,
  - položaj dimnjaka u građevini,
  - položaj izlaznog otvora dimnjaka i njegova visina iznad krova građevine i/ili nadvišenja u odnosu na prepreke koje se nalaze u prostoru uticaja izlaznog otvora,
  - položaj naprava za pristup dimnjaku i pristupnih otvora s vratascima za kontrolu i čišćenje.

Građevinski projekt u dijelu koji se odnosi na tehničko rješenje nosive konstrukcije dimnjaka mora sadržavati dijelove propisane posebnim propisom iz oblasti građevinarstva za odgovarajuću vrstu konstrukcije.

Mašinski projekt u dijelu koji se odnosi na tehničko rješenje dimnjaka mora obavezno sadržavati:

- a) u tehničkom opisu:
  - uvjete kompatibilnosti dimnjaka i uređaja za loženje,
  - opis dimnjaka sa dimenzijama i opisom svijetlog otvora dimovoda,
  - opis svojstva dimnjaka sa projektom predviđen uređaj ili uređaje za loženje i alternativna rješenja u smislu:
    - temperaturne upotrebljivosti
    - dopuštenog potpritiska ili natpritiska
    - postojanosti na čađ
    - postojanosti na kondenzat
    - otpornosti na koroziju
    - otpornosti na toplotnu vodljivost
    - otpornosti na požar čađi
    - karakteristike dimnih gasova u skladu s projektom predviđenog sistema grijanja građevine za svaki pojedini priključeni uređaj za loženje i/ili goriva
  - opis načina izvođenja mašinskim projektom obuhvaćenog dijela dimnjaka i ugradnje građevinskih proizvoda,
  - opis i način priključenja spojne dimovodne cijevi na priključak dimnjaka,
  - opis i zahtjevi za vratašca za kontrolu i čišćenje,
  - način prihvata i odvodnje kondenzata;
- b) u proračunu:
  - podatke o predvidivim djelovanjima i uticajima na dijelove dimnjaka obuhvaćene mašinskim projektom,
  - proračun svijetlog otvora dimovoda za odabrane karakteristike uređaja za loženje i/ili goriva i odgovarajuće karakteristike dimnih gasova,
  - proračun potrebne protupožarne i toplinske izolacije,
  - broj i položaj priključaka uređaja za loženje,
  - proračun korisne visine dimnjaka;
- c) u programu kontrole i osiguranja kvalitete:
  - svojstva koja moraju imati građevinski proizvodi koji se ugrađuju u mašinskim projektom obuhvaćeni dio dimnjaka,
  - uvjeti izvođenja i drugi zahtjevi koji moraju biti ispunjeni tokom izvođenja dimnjaka, a koji imaju uticaj na postizanje projektiranih odnosno propisanih svojstava dimnjaka i ispunjenja bitnih zahtjeva za dimnjak i građevinu,
  - zahtjevi učestalosti periodičnih pregleda,
  - pregled i opis potrebnih kontrolnih postupaka ispitivanja i zahtijevanih rezultata kojima će se dokazati usklađenost sa svojstvima predviđenim projektom,
  - druge uvjete značajne za ispunjavanje zahtjeva propisanih ovim Pravilnikom i posebnim propisima,
  - zahtjeve za održavanje dimnjaka koji moraju biti takvi da se tokom trajanja građevine očuvaju njezina tehnička svojstva i ispunjavaju zahtjevi određeni projektom građevine i propisima u skladu s kojim je dimnjak izveden.

Članak 21.

Izuzetno od odredbe članka 20. ovoga Pravilnika glavni projekt jednostavne građevine u dijelu koji se odnosi na dimnjak mora sadržavati:

- a) u tehničkom opisu:
  - opis oblikovnog rješenja i pristupa dimnjaku,
  - opis konstrukcije dimnjaka,
  - opis svojstva dimnjaka s dimenzijama i opisom svijetlog otvora dimovoda za odabrane karakteristike uređaja za loženje i/ili goriva i odgovarajuće karakteristike dimnih gasova, te zahtjeve za građevinske proizvode,
  - opis i zahtjeve za požarnu otpornost dijelova građevine koji se nalaze u prostoru nepovoljnoga toplinskog uticaja dimnjaka,
  - podatke o načinu izvođenja dimnjaka,
  - zahtjeve za održavanje dimnjaka koji moraju biti takvi da se tokom trajanja građevine očuvaju njezina tehnička svojstva i ispunjavaju zahtjevi određeni projektom građevine i propisima u skladu s kojim je dimnjak izveden,

- opis načina izvođenja dimnjaka i ugradnje građevinskih proizvoda,
- opis i način priključenja uređaja za loženje na priključak dimnjaka;
- b) u nacrtima:
  - položaj dimnjaka u građevini,
  - položaj izlaznog otvora dimnjaka i njegova visina iznad krova građevine i/ili nadvišenja u odnosu na prepreke koje se nalaze u prostoru uticaja izlaznog otvora,
  - položaj, naprava za pristup dimnjaku i pristupnih otvora sa vratašcima za kontrolu i čišćenje.

Članak 22.

Ako projekt dimnjaka radi ispunjavanja uvjeta iz članka 20. i 21. ovog Pravilnika određuje primjenu standarda iz odgovarajućeg priloga ovog Pravilnika i priznatim tehničkim pravilima koja nisu u suprotnosti sa odredbama ovog pravilnika na način određen tim prilogom, smatra se da dimnjak ispunjava propisane zahtjeve u dijelu standardom uređenog područja.

Članak 23.

Projekti građevina stambene i stambeno-poslovne namjene obavezno sadrže i tehničko rješenje rezervnih dimnjaka.

Broj i raspored rezervnih dimnjaka iz stavka 1. ovoga članka određuje se tako da svaka stambena jedinica ima najmanje jedan priključak na rezervni dimnjak.

Na jednu dimovodnu cijev rezervnog dimnjaka dopušteno je priključivanje najviše pet ložišta na kruto gorivo.

Izuzetno od stavka 1. ovoga članka obaveza davanja tehničkog rješenja rezervnog dimnjaka u projektu građevine ne odnosi se na jednostavne građevine.

Članak 24.

Osim uvjeta propisanih odredbama od članka 16. do 23. ovoga Pravilnika, projekt rekonstrukcije odnosno adaptacije građevine kojim se utiče na tehnička svojstva dimnjaka obavezno mora sadržavati podatke o utvrđenim zatečenim tehničkim svojstvima dimnjaka.

Zatečena tehnička svojstva dimnjaka utvrđuju se uvidom u dokumentaciju građevine, ispitivanjima, proračunima i/ili na drugi primjeren način.

V. IZVOĐENJE I UPOTREBLJIVOST DIMNJAKA

Članak 25.

Građenje građevine koja sadrži dimnjak mora biti takvo da dimnjak ima propisana tehnička svojstva i da ispunjava druge zahtjeve propisane ovim Pravilnikom, u skladu s tehničkim rješenjem građevine i uvjetima za građenje utvrđenim projektom, te da se osigura očuvanje tih svojstava i upotrebljivost građevine tokom njezinog trajanja.

Pri izvođenju dimnjaka izvođač je dužan pridržavati se dijela projekta koji se odnosi na dimnjak, tehničkih uputa za ugradnju i upotrebu građevinskih proizvoda i odredaba ovoga Pravilnika i priznatih tehničkih pravila koja nisu u suprotnosti sa odredbama ovog pravilnika.

Članak 26.

Kod preuzimanja građevinskog proizvoda namijenjenog ugradnji u dimnjak, izvođač dimnjaka mora utvrditi:

- a) da li je građevinski proizvod isporučen s oznakom u skladu s Pravilnikom o certifikaciji kojim se uređuje označavanje građevinskih proizvoda i podudaraju li se podaci na dokumentaciji s kojom je građevinski proizvod isporučen s podacima u propisanoj oznaci,
- b) da li je građevinski proizvod isporučen s tehničkim uputama za ugradnju i upotrebu,
- c) da li su svojstva, uključujući i rok upotrebe građevinskog proizvoda, te podaci značajni za njegovu ugradnju, upotrebu i uticaj na svojstva i trajnost dimnjaka, usklađeni svojstvima i podacima određenim glavnim projektom.

Utvrđeno stanje iz stavka 1. ovoga članka zapisuje se u građevinskom dnevniku u skladu sa Uredbom o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i sudionicima u

građenju ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/07 i 34/08), (u daljnjem tekstu: Uredba o uređenju gradilišta), a dokumentacija s kojom je građevinski proizvod isporučen pohranjuje se među dokaze o usklađenosti građevinskih proizvoda koje izvođač mora imati na gradilištu.

Članak 27.

Prije pristupanja izvođenju dimnjaka obavezno se provjerava položaj (visina, udaljenost i dr.) postojećih prepreka dimnim gasovima odnosno nadvišenja okolnih građevina koje se nalaze u prostoru uticaja izlaznog otvora dimnjaka (u daljnjem tekstu: prepreke), te se o tome sačinjava skica i utvrđuje usklađenost stvarnog i projektiranog stanja. Skica i utvrđeno stanje unosi se u građevinski dnevnik.

U slučaju da položaj prepreka iz stavka 1. ovoga članka ne odgovara položaju predviđenom glavnim projektom, nastavak izvođenja dimnjaka dopušten je nakon izrade dijela izvedbenog projekta s dopunjenim tehničkim rješenjem dimnjaka koje je usklađeno sa stvarnim stanjem.

Članak 28.

Zabranjena je ugradnja građevinskog proizvoda koji:

- a) je isporučen bez oznake u skladu s Pravilnikom o certifikaciji,
- b) je isporučen bez tehničke upute za ugradnju i upotrebu,
- c) nema svojstva zahtijevana projektom građevine ili mu je istekao rok upotrebe, odnosno o kojem podaci značajni za ugradnju, upotrebu i uticaj na svojstva i trajnost dimnjaka nisu usklađeni s podacima određenim glavnim projektom.

Članak 29.

Uvjeti za izvođenje dimnjaka određuju se najmanje u skladu s odredbama Priloga "D" ovoga Pravilnika, u programu kontrole i osiguranja kvaliteta, koji je sastavni dio glavnog projekta građevine.

Izvođenje dimnjaka mora biti usklađeno uvjetima utvrđenim programom kontrole i osiguranja kvaliteta, kojima se mora osigurati da dimnjak ima tehnička svojstva i ispunjava zahtjeve određene projektom i ovim Pravilnikom.

Kada je tehničko rješenje dimnjaka, odnosno kada su uvjeti u kojima se izvode radovi i druge okolnosti koje mogu biti od uticaja na tehnička svojstva dimnjaka, takvi, da nisu obuhvaćeni odredbama Priloga "D" ovoga Pravilnika, tada se programom kontrole i osiguranja kvaliteta moraju urediti posebni uvjeti izvođenja dimnjaka kojima se ispunjava zahtjev iz stavka 2. ovoga članka.

Prilogom "D" ovoga Pravilnika pobliže se određuje izvođenje, dokazivanje upotrebljivosti, naknadno dokazivanje tehničkih svojstava i održavanje dimnjaka.

Članak 30.

Smatra se da dimnjak ima tehnička svojstva predviđena projektom i da je upotrebljiv ako:

- a) su građevinski proizvodi ugrađeni u dimnjak na propisani način i imaju certifikat o usklađenosti prema članku 14. stavku 1. ovoga Pravilnika,
- b) su uvjeti građenja i druge okolnosti, koje mogu biti od uticaja na tehnička svojstva dimnjaka, bile usklađene zahtjevima iz projekta,
- c) dimnjak ima dokaze nepropusnosti kada je takav dokaz propisan kao obavezan odnosno zahtijevan projektom, te ako o svemu određenom tačkama a), b) i c) ovoga stava postoje propisani zapisi i/ili dokumentacija.

Smatra se da je upotrebljivost dimnjaka dokazana ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovoga članka i iz članka 27. ovog Pravilnika.

Članak 31.

Ako se utvrdi da dimnjak nema projektom predviđena tehnička svojstva, mora se provesti naknadno dokazivanje da dimnjak ispunjava zahtjeve iz ovog Pravilnika.

Dokaz iz stavka 1. ovoga članka smatra se dijelom izvedbenog projekta.

U slučaju da se dokaže da postignuta tehnička svojstva dimnjaka ne ispunjavaju zahtjeve ovog Pravilnika mora se izraditi projekt sanacije.

VI. ODRŽAVANJE DIMNJAKA

Članak 32.

Održavanje dimnjaka mora biti takvo da se tokom trajanja građevine očuvaju njegova tehnička svojstva i ispunjavaju zahtjevi određeni projektom građevine i ovim Pravilnikom, te drugi bitni zahtjevi koje građevina mora ispunjavati u skladu s posebnim propisom.

Održavanje dimnjaka koji je izveden odnosno koji se izvodi u skladu s prije važećim propisima mora biti takvo da se tokom trajanja građevine očuvaju njegova tehnička svojstva i ispunjavaju zahtjevi određeni projektom građevine i propisima u skladu s kojima je dimnjak izveden.

Članak 33.

Održavanje dimnjaka podrazumijeva:

- redovite preglede dimnjaka, u razmacima i na način određen projektom građevine, ovim Pravilnikom i/ili posebnim propisima
- vanredne preglede dimnjaka nakon vanrednog događaja ili po inspekcijском nadzoru,
- izvođenje radova kojima se dimnjak zadržava ili se vraća u stanje određeno projektom građevine i ovim Pravilnikom odnosno propisom u skladu s kojim je dimnjak izveden.

Ispunjavanje propisanih uvjeta održavanja dimnjaka, dokumentira se u skladu s projektom građevine te:

- izvještajima o pregledima i ispitivanjima dimnjaka,
- zapisima o radovima održavanja,
- na drugi prikladan način, ako ovim Pravilnikom ili drugim propisima nije što drugo određeno.

Izvođenjem radova iz stavka 1. podstavka 3. ovoga članka smatra se i zamjena dimovodne cijevi postojećeg dimnjaka ugradnjom predfabrikovane dimovodne cijevi. Ugradnja predfabrikovane dimovodne cijevi provodi se u skladu s Prilogom "D" ovoga Pravilnika, uz uvjet da se tim radovima ne utiče na zatečena svojstva dimnjaka odnosno građevine, koja nisu u vezi s odvođenjem dimnih gasova tim dimnjakom.

Članak 34.

Za održavanje dimnjaka dopušteno je koristiti samo one građevinske proizvode za koje su ispunjeni propisani uvjeti i za koje je izdat certifikat o usklađenosti prema odredbama Pravilnika o certifikaciji.

Održavanjem građevine ili na bilo koji drugi način ne smiju se ugroziti tehnička svojstva i ispunjavanje propisanih zahtjeva za dimnjak.

Članak 35.

Na izvođenje radova na održavanju dimnjaka primjenjuju se odgovarajuće odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na izvođenje dimnjaka.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 36.

Prilozi "A", "B", "C" i "D" s odgovarajućim sadržajem sastavni su dio ovog Pravilnika.

Članak 37.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaju se primjenjivati priznata tehnička pravila koja se odnose na dimnjake, sadržana u:

- Pravilniku o obaveznom atestiranju elemenata tipnih građevinskih konstrukcija na otpornost prema požaru te o uvjetima kojima moraju udovoljavati organizacije udruženog rada ovlaštene za atestiranje tih proizvoda ("Službeni list" 24/90 i Uredbi sa zakonskom snagom objavljena u "Službenom listu R BiH", broj 16/92.),

Glavni projekt u kojemu je tehničko rješenje dimnjaka dato prema priznatim tehničkim pravilima iz stavka 1. ovoga članka, smatrat će se valjanim dokumentom za izdavanje odobrenja za građenje do 01.07.2009.godine.

Članak 38.

U građevinu koja se izvodi prema građevinskoj dozvoli čiji je sastavni dio glavni projekt izrađen u skladu s priznatim tehničkim pravilima iz članka 37. stavak 1. ovog Pravilnika smije se ugraditi građevinski proizvod specificiran prema ovom Pravilniku ako ima odgovarajuća ili povoljnija tehnička svojstva, ako je to određeno izvedbenim projektom i ako je u skladu s tim projektom utvrđeno da je upotrebljiv za tu građevinu uključujući uvjete njegove ugradnje i uticaje okoline.

Radi provedbe odredbi iz stavka 1. ovoga članka za dio dimnjaka koji je izveden do početka ugradnje građevinskih proizvoda specificiranih prema ovom Pravilniku, mora se evidentirati stanje izvedenih radova u skladu sa odredbama Uredbe o uređenju gradilišta.

Izvedbeni projekt građevine iz stavka 1. ovoga članka u dijelu u kojem se odnosi na dimnjak, za ugradnju građevinskih proizvoda specificiranih prema ovom Pravilniku mora sadržavati detaljnu razradu programa kontrole i osiguranja kvaliteta iz glavnog projekta kojom će se, u skladu s ovim Pravilnikom, odrediti osobito:

- svojstva koja moraju imati građevinski proizvodi koji se ugrađuju u dimnjak, uključivo odgovarajuće podatke propisane odredbama o označavanju građevinskih proizvoda prema prilogima ovoga Pravilnika,
- ispitivanja i postupci dokazivanja upotrebljivosti dimnjaka,
- uvjeti građenja građevine i drugi zahtjevi koji moraju biti ispunjeni tokom izvođenja dimnjaka, a koji imaju uticaj na postizanje projektiranih odnosno propisanih tehničkih svojstava dimnjaka i ispunjavanje bitnih zahtjeva za građevinu, te
- druge uvjete značajne za ispunjavanje zahtjeva propisanih ovim Pravilnikom i posebnim propisima, uključivo i ocjenu međusobne usklađenosti načina dokazivanja upotrebljivosti dijela dimnjaka izvedenog do početka ugradnje građevinskih proizvoda specificiranih prema ovom Pravilniku i kasnije izvedenog dijela dimnjaka.

Članak 39.

Ako za projektovanje dimnjaka usklađeno članku 18. stavku 1. ovoga Pravilnika nema tehničkih specifikacija na koje upućuju standardi iz Priloga "C" ovoga Pravilnika, primjenjuju se odredbe odgovarajućih priznatih tehničkih pravila koje nisu u suprotnosti sa Zakonom o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na razini Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/06, 72/07 i 32/08), ovim Pravilnikom i standardima na koje ovaj Pravilnik upućuje, a za određivanje kojih je u skladu sa Zakonom odgovoran projektant.

Članak 40.

Nakon 01.07.2009. godine prestaju se primjenjivati priznata tehnička pravila za dokazivanje upotrebljivosti građevinskih proizvoda za koje je potvrđivanje usklađenosti uređeno prilogima ovoga Pravilnika, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

Postupci izdavanja izvještaja o ispitivanju građevinskih proizvoda iz stavka 1. ovoga članka započeti do 01.07.2009. godine dovršit će se prema tim tehničkim pravilima.

Izvještaji o ispitivanju građevinskih proizvoda iz stavka 1. ovoga članka izdane prema priznatim tehničkim pravilima, priznaju se kao dokaz upotrebljivosti tih građevinskih proizvoda do datuma važenja koji je u njima određen.

Članak 41.

Za projektovanje, izvođenje i održavanje dimnjaka mogu se koristiti i građevinski proizvodi na koje ovaj Pravilnik ne upućuju ako:

- je za te građevinske proizvode utvrđena usklađenost prema odredbama Pravilnika o certifikaciji,
- su ti proizvodi upotrebljivi u Bosni i Hercegovini obzirom na geografske, klimatske i druge karakteristike Bosne i Hercegovine.

U dimnjak koji se izvodi prema građevinskoj dozvoli čiji je sastavni dio glavni projekat izrađen u skladu sa tehničkim specifikacijama na koje upućuje ovaj Pravilnik, građevinski proizvod iz stavka 1. ovog članka smije se ugraditi ako ima odgovarajuća ili povoljnija tehnička svojstva, ako je to određeno izvedbenim projektom i ako je u skladu sa tim projektom

utvrđeno da je upotrebljiv za taj dimnjak uključujući uvjete njegove ugradnje i uticaje okoline.

U slučaju iz stavka 2. ovog članka, odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 38. stavak 2. i 3. ovog Pravilnika.

Članak 42.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 05-02-2-943-7/08
srpnja 2008. godine
Sarajevo

Ministar
mr. sc. **Salko Obhodaš**, v. r.

PRILOG A

GLINENI/KERAMIČKI, BETONSKI I METALNI PROIZVODI ZA DIMNJAKE

A.1. Područje primjene

A.1.1. Ovim se Prilogom u skladu sa člankom 15. stavak 1. ovog Pravilnika propisuju tehnička svojstva, način potvrđivanja uskladenosti i drugi zahtjevi za glinene/keramičke, betonske i metalne proizvode za dimnjake.

A.1.2. Tehnička svojstva i drugi zahtjevi, te potvrđivanje uskladenosti glinenih/keramičkih, betonskih i metalnih proizvoda za dimnjake određuju se odnosno provode, ovisno o vrsti proizvoda, prema odgovarajućim normama navedenim u točki A.5.1. ovoga Priloga, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Pravilnika te u skladu s odredbama posebnog propisa.

A.1.3. Glineni/keramički, betonski i metalni građevinski proizvodi za dimnjake koriste se za izvođenje montažnih odnosno zidanih dimnjaka u građevinama.

A.2. Specificirana svojstva, potvrđivanje uskladenosti i označavanje

A.2.1. Specificirana svojstva

A.2.1.1. Tehnička svojstva glinenih/keramičkih proizvoda za dimnjake moraju ispunjavati opće i posebne zahtjeve bitne za svojstva dimnjaka i ovisno o vrsti proizvoda moraju biti specificirana prema normama BAS EN 1457, BAS EN 1806 i BAS EN 13502, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Pravilnika.

A.2.1.2. Vrste glinenih/keramičkih proizvoda za dimnjake su:

- a) dimovodne cijevi,
- b) dimovodni elementi s jednom stijenkom,
- c) izlazni nastavci,
- d) vanjski plaševi za sistemske dimnjake.

A.2.1.3. Tehnička svojstva betonskih proizvoda za dimnjake moraju ispunjavati opće i posebne zahtjeve bitne za svojstva dimnjaka i ovisno o vrsti proizvoda moraju biti specificirana prema normama BAS EN 1858 i BAS EN 12446, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Pravilnika.

A.2.1.4. Vrste betonskih proizvoda za dimnjake su:

- a) dimovodne cijevi,
- b) dimovodni elementi,
- c) elementi plašta.

A.2.1.5. Tehnička svojstva metalnih proizvoda za dimnjake moraju ispunjavati opće i posebne zahtjeve bitne za svojstva dimnjaka i ovisno o vrsti proizvoda moraju biti specificirana prema normi BAS EN 1856-1, i normi BAS EN 1856-2, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Pravilnika.

A.2.1.6. Vrste metalnih proizvoda za dimnjake su:

- a) metalne dimovodne cijevi i propadajući dijelovi,
- b) priključni element (priključna cijev).

A.2.1.7. Tehnička svojstva glineno/keramičkih, betonskih i metalnih proizvoda za dimnjake specificiraju se u projektu građevine.

A.2.2. Potvrđivanje uskladenosti

A.2.2.1. Potvrđivanje uskladenosti glinenih/keramičkih proizvoda za dimnjake, ovisno o vrsti proizvoda, provodi se prema točkama A.2.2.1.1., A.2.2.1.2. i

A.2.2.1.3. ovoga Priloga, normama na koje upućuju norme iz tih tačaka te odredbama ovoga Priloga i posebnog propisa.

A.2.2.1.1. Potvrđivanje uskladenosti dimovodnih cijevi provodi se prema odredbama Dodatka ZA norme BAS EN 1457.

A.2.2.1.2. Potvrđivanje uskladenosti dimovodnih elemenata za dimnjake s jednom stijenkom provodi se u skladu s normom BAS EN 1806, primjenom sustava ocjenjivanja uskladenosti 2+ prema posebnom propisu, za sve značajke dimovodnih elemenata sadržane u Tablici B1. Dodatka B norme BAS EN 1443.

A.2.2.1.3. Potvrđivanje uskladenosti izlaznih nastavaka provodi se prema odredbama Dodatka ZA norme BAS EN 13502.

A.2.2.2. Potvrđivanje uskladenosti, betonskih proizvoda za dimnjake, ovisno o vrsti, provodi se prema odredbama Dodatka ZA norma BAS EN 1858 i norme BAS EN 12446, normama na koje te norme upućuju te odredbama ovoga Priloga i posebnog propisa.

A.2.2.3. Potvrđivanje uskladenosti metalnih proizvoda za dimnjake, ovisno o vrsti, provodi se prema odredbama Dodatka ZA norma BAS EN 1856-1 i BAS EN 1856-2, normama na koje te norme upućuju te odredbama ovoga Priloga i posebnog propisa.

A.2.3. Označavanje

A.2.3.1. Glineni/keramički, betonski i metalni proizvodi za dimnjake označavaju se, na otpremnici i na ambalaži odnosno na proizvodu, ovisno o vrsti proizvoda prema točkama A.2.3.1.1., A.2.3.1.2. i A.2.3.1.3. ovoga Priloga. Oznaka mora obvezno sadržavati upućivanje na odgovarajuću normu, a u skladu s posebnim propisom.

A.2.3.1.1. Glineno/keramički proizvod za dimnjake označava se prema normama BAS EN 1457, BAS EN 1806 i BAS EN 13502.

A.2.3.1.2. Betonski proizvod za dimnjake označava se prema normama, BAS EN 1858 i BAS EN 12446.

A.2.3.1.3. Metalni proizvod za dimnjake označava se prema normama BAS EN 1856-1 i BAS EN 1856-2.

A.3. Ispitivanje

A.3.1. Uzimanje uzoraka glinenih/keramičkih proizvoda za dimnjake radi ispitivanja i ispitivanje svojstava glinenog/keramičkog proizvoda za dimnjake provodi se, ovisno o vrsti proizvoda, prema normama BAS EN 1457, BAS EN 1806 i BAS EN 13502, i normama na koje te norme upućuju.

A.3.2. Uzimanje uzoraka betonskih proizvoda za dimnjake radi ispitivanja i ispitivanje svojstava betonskog proizvoda za dimnjake provodi se, ovisno o vrsti proizvoda, prema normama, BAS EN 1858 i BAS EN 12446 i normama na koje te norme upućuju.

A.3.3. Uzimanje uzoraka metalnih proizvoda za dimnjake radi ispitivanja i ispitivanje svojstava metalnog proizvoda za dimnjake provodi se prema normama BAS EN 1856-1 i BAS EN 1856-2 i normama na koje te norme upućuju.

A.4. Kontrola građevinskih proizvoda prije ugradnje

A.4.1. Glineno/keramički, betonski i metalni proizvodi za dimnjake proizvedene prema tehničkoj specifikaciji za kojeg je uskladenost potvrđena na način određen ovim Prilogom i izdana isprava o uskladenosti, smije se

ugraditi u građevinu ako je element sukladan zahtjevima iz projekta te građevine.

A.4.2. Prije ugradnje glinenog/keramičkog, betonskog i metalnog proizvoda za dimnjake provode se odgovarajuće nadzorne radnje određene normama i kontrolne radnje određene Prilogom »D« ovoga Pravilnika.

A.5. *Popis norma*

A.5.1. Norme za glinene/keramičke, betonske metalne građevinske proizvode:

BAS EN 1443:2005 Dimnjaci – Opći zahtjevi (EN 1443:2003)

BAS EN 1457:2005 Dimnjaci – Glinene/keramičke odvodne cijevi – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 1457:1999+AC:1999+A1:2002)

BAS EN 1806:2005 Dimnjaci – Glineni/keramički dimnovodni elementi za dimnjake s jednim zidom – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 1806:2000)

BAS EN 13502:2005 Dimnjaci – Zahtjevi i metode ispitivanja za keramičke odvodne cijevi (EN 13502:2002)

EN 1858:2003 Dimnjaci – Dijelovi – Betonski elementi dimnjaka (EN 1858:2003)

BAS EN 12446:2005 Dimnjaci – Komponente – Betonski elementi za vanjski zid (plašt) (EN 12446:2003)

BAS EN 1856-1:2005 Dimnjaci – Zahtjevi za metalne dimnjake – 1. dio: Konstruktivni elementi za sistem odvodnjavanja dimnjaka (EN 1856-1:2003)

BAS EN 1856-2:2007 Dimnjaci – Zahtjevi za metalne dimnjake – 2. dio: Unutarnje cijevi i spoljni komadi za povezivanje odvodnih cijevi (EN 1856-2:2004)

BAS EN 12391-1:2007 Dimnjaci – Standard za izvođenje metalnih dimnjaka – Dio 1: (EN 12391-1:2003)

PRILOG B

PREFABRIKOVANI (SUSTAVNI) DIMNJACI

B.1. *Područje primjene*

B.1.1. Ovim se Prilogom, uskladjeno članu 15. stavu 1. ovoga Pravilnika propisuju tehnička odnosno specificirana svojstva i drugi zahtjevi za predfabrikovane (sustavske) dimnjake.

B.1.2. Prefabrikovani (sustavni) dimnjak u smislu točke B.1.1. ovoga Priloga je dimnjak sastavljen od međusobno kompatibilnih elemenata za dimnjake proizveden u pogonu za proizvodnju predfabrikovanih (sustavnih) dimnjaka izvan gradilišta.

B.1.3. Tehnička svojstva i drugi zahtjevi, te potvrđivanje uskladenosti predfabrikovanih (sustavnih) dimnjaka određuje se odnosno provodi prema normama iz točke B.5.1. ovoga Priloga, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Priloga te u skladu s odredbama posebnog propisa.

B.2. *Specificirana svojstva, potvrđivanje uskladenosti i označavanje*

B.2.1. *Specificirana svojstva*

B.2.1.1. Tehnička svojstva predfabrikovanih (sustavnih) dimnjaka moraju ispunjavati opće i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu u građevini, i ovisno o vrsti dimnjaka, provodi se prema odredbama Dodatka ZA normi BAS EN 13063-1, BAS EN 13063-2, BAS EN 13069, i BAS EN 1856-1, normama na koje te norme upućuju te odredbama ovoga Priloga.

B.2.1.2. Tehnička svojstva predfabrikovanog (sistemskog) dimnjaka specificiraju se u projektu građevine.

B.2.2. Potvrđivanje uskladenosti

B.2.2.1. Potvrđivanje uskladenosti predfabrikovanog (sistemskog) dimnjaka, ovisno o vrsti dimnjaka, provodi se prema odredbama Dodatka ZA normi BAS EN 13063-1, BAS EN 13063-2, BAS EN 13069, i BAS EN 1856-1, normama na koje te norme upućuju te odredbama ovoga Priloga i posebnog propisa.

B.2.3. Označavanje

B.2.3.1. Predfabrikovani (sustavni) dimnjak označava se, ovisno o vrsti dimnjaka, na otpremnici i na ambalaži odnosno dimnjaku prema odredbama odgovarajuće norme iz točke B.5.1. ovoga Priloga. Oznaka mora obvezno sadržavati upućivanje na tu normu, a u skladu s posebnim propisom.

B.3. Ispitivanje

B.3.1. Predfabrikovani (sustavni) dimnjak ispituje se, ovisno o vrsti dimnjaka, prema odredbama odgovarajuće norme iz točke B.5.1. ovoga Priloga i normama na koje te norme upućuju.

B.4. Kontrola predfabrikovanog (sistemskog) dimnjaka prije ugradnje

B.4.1. Predfabrikovani (sustavni) dimnjak za kojeg je uskladenost potvrđena na način određen ovim Prilogom i izdana isprava o uskladenosti, smije se ugraditi u građevinu ako je sukladan zahtjevima projekta te građevine.

B.4.2. Prije ugradnje predfabrikovanog (sistemskog) dimnjaka provode se odgovarajuće nadzorne radnje određene normama, te druge kontrolne radnje određene Prilogom »D« ovoga Pravilnika.

B.5. Norme

B.5.1. Norme za predfabrikovane (sistemске) dimnjake

BAS EN 1443:2003 Dimnjaci – Opći zahtjevi (EN 1443:2003)

BAS EN 13063-1:2007 Dimnjaci – Sistemi dimnjaka sa glineno/keramičkim unutarnjim cijevima – 1. dio: Zahtjevi i metode ispitivanja na postojanost pri zapaljivosti čađi (EN 13063-1:2005)

BAS EN 13063-2:2007 Dimnjaci – Sistemi dimnjaka sa glineno/keramičkim unutarnjim cijevima – 2. dio: Zahtjevi i metode ispitivanja u uslovima vlage (EN 13063-2:2005)

BAS EN 13069:2007 Dimnjaci – Sistemi dimnjaka sa glineno/keramičkim oblogama za dimnjačne sisteme – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 13069:2005)

BAS EN 1856-1:2005 Dimnjaci – Zahtjevi za metalne dimnjake – 1. dio: Konstruktivni elementi za sistem odvodnjavanja dimnjaka (EN 1856-1:2003)

PRILOG C

PROJEKTOVANJE DIMNJAKA

C.1. Područje primjene

C.1.1. Ovim se Prilogom u skladu sa odredbom članka 18. stavak 3. ovoga Pravilnika propisuju pravila za projektovanje dimnjaka u građevinama, ako ovim Pravilnikom nije drugačije određeno.

C.1.2. Odredbe ovoga Priloga odnose se na projektovanje dimnjaka uzimajući u obzir i osnove proračuna i djelovanja na dimnjake te projektovanje dimnjaka otpornih na potres.

C.2. Projektovanje i proračun

C.2.1. Pravila za projektovanje dimnjaka određena su bosanskohercegovačkim normama iz točke C.4.1. ovoga Priloga, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Priloga.

C.2.2. Kod projektovanja mora se uzeti u obzir međusobno djelovanje dimnjaka i ostalih dijelova građevine.

C.2.3. Proračun, djelovanja, otpornost na potres, otpornost na požarno djelovanje, projektovanje i geotehničko projektovanje nosive konstrukcije dimnjaka provodi se uskladjeno posebnim Propisima.

C.3. Tehnička svojstva

C.3.1. Tehnička svojstva glinenih/keramičkih, betonskih i metalnih proizvoda za dimnjak specificiraju se u dijelu projekta koji se odnosi na dimnjak prema odredbama Priloga »A« ovoga Pravilnika.

C.3.2. Tehnička svojstva predfabrikovanih (sustavnih) dimnjaka specificiraju se u dijelu projekta koji se odnosi na dimnjak prema odredbama Priloga »B« ovoga Pravilnika.

C.3.3. Tehnička svojstva drugih građevinskih proizvoda (npr. ziđa, zidnih elemenata, morta, betona, armature i sastavnih materijala) specificiraju se u dijelu projekta koji se odnosi na dimnjak prema odredbama posebnih Propisa.

C.4. Norme

C.4.1. Norme za projektovanje i proračun

BAS EN 1443:2003 Dimnjaci – Opći zahtjevi (EN 1443:2003)

BAS EN 13384-1:2005 Dimnjaci – Toplotne i dinamičke metode proračuna fluida – 1. dio: Opsluživanje dimnjaka sa jednog ložišnog mjesta (EN 13384-1:2002)

BAS EN 13384-1/AC:2005 Dimnjaci – Toplotne i dinamičke metode proračuna fluida – 1. dio: Opsluživanje dimnjaka sa jednog ložišnog mjesta (EN13384-2002/AC:2003)

BAS EN 13384-2:2005 Dimnjaci – Toplotne i dinamičke metode proračuna fluida – 1. dio: Opsluživanje dimnjaka sa više od jednog ložišnog mjesta (EN 13384-2:2003)

PRILOG D

IZVOĐENJE I ODRŽAVANJE DIMNJAKA

D.1. Područje primjene

D.1.1. Ovim se Prilogom uskladjeno članu 29., stavak 4. ovoga Pravilnika propisuju tehnički i drugi zahtjevi i uvjeti za izvođenje, nadzorne radnje, dokazivanje upotrebljivosti, naknadno dokazivanje tehničkih svojstava i održavanje dimnjaka.

D.1.2. Izvođenje, dokazivanje upotrebljivosti i održavanje dimnjaka provodi se prema normama iz točke D.4.1. ovoga Priloga, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Priloga, te u skladu s odredbama posebnih propisa.

*D.2. Izvođenje, ugradnja, upotrebljivost, nadzorne radnje i kontrolni postupci na gradilištu**D.2.1. Izvođenje i ugradnja*

D.2.1.1. Dimnjaci u građevinama izvode se na gradilištu od glinenih/keramičkih, betonskih i metalnih proizvoda za dimnjake kao montažni i zidani dimnjaci ili se ugrađuju kao predfabrikovani (sustavni) dimnjaci. Montažni, zidani i predfabrikovani (sustavni) dimnjaci moraju se izvesti odnosno ugraditi prema tehničkoj uputi za izvedbu, ugradnju i upotrebu, normama iz toke D.4.1. ovoga Priloga, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Priloga.

D.2.1.2. Nosive konstrukcije dimnjaka (zida, zidnih elemenata, morta, betona, armature i sastavnih materijala) izvode se prema odredbama posebnih Propisa

D.2.1.3. Rukovanje, skladištenje i zaštita glinenih/keramičkih, betonskih i metalnih proizvoda za dimnjake, predfabrikovanih (sustavnih) dimnjaka i ostalih građevinskih proizvoda koji se ugrađuju u nosivu konstrukciju dimnjaka treba biti u skladu sa zahtjevima tehničkih specifikacija koje se odnose na te proizvode, tehničkoj uputi te u skladu s projektom građevine, odredbama ovoga Priloga i odredbama posebnih propisa.

D.2.1.4. Izvođač za izvedbu odnosno ugradnju dimnjaka mora prije početka izvedbe odnosno ugradnje dimnjaka provjeriti odgovaraju li glineni/keramički, betonski ili metalni proizvodi za dimnjake odnosno predfabrikovani (sustavni) dimnjaci zahtjevima iz projekta građevine, te je li tokom rukovanja i skladištenja tih proizvoda došlo do njihovog oštećivanja, deformacije ili drugih promjena koja bi bila od uticaja na tehnička svojstva dimnjaka.

D.2.1.5. Izvođač nosive konstrukcije dimnjaka mora prije početka izvedbe provjeriti odgovaraju li građevinski proizvodi koji se ugrađuju u nosivu konstrukciju dimnjaka zahtjevima iz projekta građevine i zahtjevima posebnih propisa, te je li tokom rukovanja i skladištenja tih proizvoda došlo do njihovog oštećivanja, deformacije ili drugih promjena koje bi bile od uticaja na tehnička svojstva nosive konstrukcije dimnjaka.

D.2.1.6. Nadzorni inženjer neposredno prije početka izvođenja odnosno ugradnje dimnjaka mora:

a) provjeriti postoji li isprava o uskladenosti za glinene/keramičke, betonske, metalne građevinske proizvode za dimnjake odnosno predfabrikovanog (sistemskog) dimnjaka i ostale građevinske proizvode koji se ugrađuju u

nosivu konstrukciju dimnjaka i jesu li iskazana svojstva uskladjena zahtjevima iz projekta građevine,

b) provjeriti jesu li glineni/keramički, betonski i metalni proizvodi za dimnjake odnosno predfabrikovani (sustavni) dimnjak i ostali proizvodi koji se ugrađuju u nosivu konstrukciju dimnjaka postavljeni i povezani u skladu s projektom građevine i/ili tehničkom uputom za ugradnju i upotrebu dimnjaka, te u skladu s Prilogom »C« ovoga Pravilnika i odredbama posebnih Propisa,

c) provjeriti da li položaj dimnjaka u građevini u odnosu na okolne građevine, okolno raslinje ili druge prepreke koje mogu biti od uticaja za nesmetano funkcioniranje dimnjaka, odgovara pretpostavama iz projekta,

d) dokumentirati nalaze svih provedenih provjera zapisom u građevinski dnevnik.

2.1.7. Nakon izvođenja dimnjaka nadzorni inženjer mora provjeriti prohodnost izvedenog dimnjaka i usklađenost dimnjaka obzirom na projektom predviđeni uređaj za loženje te dokumentirati nalaz te provjere zapisom u građevinski dnevnik.

D.2.2. Upotrebljivost dimnjaka

D.2.2.1. Pri dokazivanju upotrebljivosti dimnjaka treba uzeti u obzir:

a) zapise u građevinskom dnevniku o svojstvima i drugim podacima o građevinskim proizvodima ugrađenim u dimnjak,

b) rezultate nadzornih radnji i kontrolnih postupaka koja se u skladu sa ovim Pravilnikom obvezno provode prije ugradnje građevinskih proizvoda u dimnjak,

c) dokaze upotrebljivosti (rezultate ispitivanja, zapise o provedenim postupcima i dr.) koje je izvođač osigurao tokom izvođenja dimnjaka,

d) rezultate ispitivanja određenih projektom građevine ili ispitivanja provedenih u slučaju sumnje,

e) uvjete građenja i druge okolnosti koje mogu biti od uticaja na tehnička svojstva dimnjaka, a mogu se utvrditi prema građevinskom dnevniku i drugoj dokumentaciji koju izvođač mora imati na gradilištu, te dokumentaciju koju mora imati proizvođač građevinskog proizvoda.

D.2.2.2. Ispitivanje dimnjaka u svrhu dokazivanja upotrebljivosti provodi se u skladu s odredbama iz projekta građevine.

D.2.2.3. Ispitivanje dimnjaka u slučaju sumnje obvezno se provodi, tako da se na odgovarajući način primjeni norma BAS EN 13216-1 odnosno.

D.2.2.4. Dokazivanje upotrebljivosti nosive konstrukcije dimnjaka provodi se uskladjeno odredbama posebnih Propisa.

D.2.3. Naknadno dokazivanje tehničkih svojstava dimnjaka

D.2.3.1. Za dimnjak koji nema projektom predviđena tehnička svojstva ili se ona ne mogu utvrditi zbog nedostatka potrebne dokumentacije, mora se naknadnim ispitivanjima i naknadnim proračunima utvrditi tehnička svojstva dimnjaka i nosive konstrukcije dimnjaka odgovarajućom primjenom norme BAS EN 13216-1 odnosno norme i normama na koje te norme upućuju, te odredbama ovoga Priloga i posebnih Propisa.

D.2.3.2. Radi utvrđivanja tehničkih svojstava dimnjaka i nosive konstrukcije dimnjaka iz točke D.2.5.1. ovoga Priloga potrebno je prikupiti odgovarajuće podatke o dimnjaku i nosivoj konstrukciji dimnjaka u opsegu i mjeri koji omogućavaju procjenu stupnja ispunjavanja bitnog zahtjeva mehaničke otpornosti i stabilnosti, požarne otpornosti i drugih bitnih zahtjeva za dimnjak prema odredbama posebnih propisa.

D.3. Održavanje dimnjaka

D.3.1. Radnje vezane za održavanje dimnjaka treba provoditi prema odredbama ovoga Priloga i normama na koje upućuje ovaj Prilog, te odgovarajućom primjenom odredbi iz Priloga »A«, »B« i »C« ovoga Pravilnika.

D.3.2. Redoviti pregledi u svrhu održavanja dimnjaka provode se uskladjeno zahtjevima iz projekta građevine, ali najmanje jednom godišnje.

D.3.2.1. Način obavljanja redovitih pregleda u svrhu održavanja dimnjaka određuje se projektom građevine, a uključuje najmanje:

- a) vizualni pregled, u kojeg je uključeno utvrđivanje položaja i veličine pukotina te drugih oštećenja bitnih za očuvanje tehničkih svojstva dimnjaka,
- b) tlačnu probu u slučaju sumnje,
- c) usklađenost uređaja za loženje i dimnjaka.

D.3.2.2. Pregled dimnjaka uskladjeno odredbi točke D.3.2.1. ovoga Priloga provodi se i prije prve upotrebe uređaja za loženje, odnosno prije ponovne upotrebe ako dimnjak nije bio u upotrebi dulje od godinu dana.

D.3.2.3. Prigodom pregleda dimnjaka iz točke D.3.2.1. i D.3.2.2. ovoga Priloga dimnjak se obvezno čisti primjereno vrsti dimnjaka (mehanički i/ili na drugi način).

D.3.2.4. Izvanredni pregled dimnjaka provodi se prije svake promjene uređaja za loženje ili promjene goriva, nakon svakog izvanrednog događaja koji može uticati na tehnička svojstva dimnjaka ili izaziva sumnju u upotrebljivost dimnjaka te po nalogu inspekcije. Izvanredni pregled dimnjaka uključuje ispitivanja dimnjaka odgovarajućom primjenom norme BAS EN 13216-1 odnosno norme, te normi na koje norme upućuju kao i odredbi ovoga Priloga i posebnih propisa.

D.3.2.5. U slučaju iz točke D.3.2.4. ovoga Priloga, pregled nosive konstrukcije dimnjaka provodi se prema odredbama posebnih propisa.

D.3.3 Zamjena dimovodne cijevi postojećeg dimnjaka ugradnjom predfabrikovane dimovodne cijevi mora se provesti na način da se tim radovima ne utječe na zatečena tehnička svojstva građevine koja nisu u vezi s odvođenjem dimnih gasova tim dimnjakom.

D.3.3.1. Predfabrikovana dimovodna cijev iz točke D.3.3. ovoga Priloga mora ispunjavati uvjete određene Prilogom »B« ovoga Pravilnika.

D.3.3.2. Tehnička uputa proizvođača za zamjenu dimovodne cijevi postojećeg dimnjaka ugradnjom predfabrikovane dimovodne cijevi, te sama ugradnja predfabrikovane dimovodne cijevi mora biti takva da dimnjak nakon ugradnje predfabrikovane dimovodne cijevi ispunjava zahtjeve iz ovoga Pravilnika.

D.3.3.3. Dokumentaciju o pregledima iz točke D.3.2. te ugradnji prefabrikovane dimovodne cijevi iz točke D.3.3. ovoga Priloga kao i drugu dokumentaciju o održavanju dimnjaka dužan je trajno čuvati vlasnik građevine.

D.4. Norme

D.4.1. Norme za izvođenje i održavanje dimnjaka

BAS EN 1457:2005 Dimnjaci – Glinene/keramičkeodvodne cijevi – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 1457:1999+AC:1999+A1:2002)

BAS EN 1806:2005 Dimnjaci – Glineni/keramički dimovodni elementi za dimnjake s jednim zidom – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 1806:2000)
BAS EN 13502:2005 Dimnjaci – Zahtjevi i metode ispitivanja za keramičke odvodne cijevi (EN 13502:2002)
BAS EN 13063-1:2007 Dimnjaci – Sistemi dimnjaka sa glineno/keramičkim unutarnjim cijevima – 1. dio: Zahtjevi i metode ispitivanja na postojanost pri zapaljivosti čađi (EN 13063-1:2005)
BAS EN 13063-2:2007 Dimnjaci – Sistemi dimnjaka sa glineno/keramičkim unutarnjim cijevima – 2. dio: Zahtjevi i metode ispitivanja u uslovima vlage (EN 13063-2:2005)
BAS EN 13069:2007 Dimnjaci – Sistemi dimnjaka sa glineno/keramičkim oblogama za dimnjačne sisteme – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 13069:2005)
BAS EN 12391-1:2007 Dimnjaci – Standard za izvođenje metalnih dimnjaka – Dio 1: (EN 12391-1:2003)

D.4.2. Norme za ispitivanje dimnjaka

BAS EN 13216-1:2004 Dimnjaci – Metode ispitivanja za sistem dimnjaka – 1. dio: Opći zahtjevi (EN 13216-1:2004)

На основу члана 81. став 6. Закона о просторном планирању и кориштењу земљишта на нивоу Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/06, 2/07 и 32/08), федерални министар просторног уређења доноси

ПРАВИЛНИК

О ТЕХНИЧКИМ ПРОПИСИМА ЗА ДИМЊАКЕ У ГРАЂЕВИНАМА

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим се правилником, у сврху испуњавања битних захтјева за грађевину, прописују техничка својства за димњаке у грађевинама (у даљњем тексту: димњаци), захтјеви за пројектовање, извођење, употребу, одржавање димњака и други захтјеви за димњаке, те техничка својства и други захтјеви за грађевинске производе намијењене уградњи у димњаке (у даљњем тексту: грађевински производи).

Члан 2.

Пројектовање, грађење, одржавање и начин кориштења грађевине чији је саставни дио димњак морају бити такви да испуњавају захтјеве прописане овим Правилником.

Члан 3.

Одредбе овог Правилника не односе се на самостојећи димњак и димњак који је искључиво у функцији производног погона.

Члан 4.

Поједини појмови употребљени у овом Правилнику имају следеће значење:

Димњак је дио грађевинског склопа грађевине, у облику вертикалног или приближно вертикалног канала постојан на пожар чађи, који служи за сигуран и неометан одвод у вањску атмосферу димних гасова насталих радом уређаја за ложење прикљученог на димњак.

Монтажни димњак је димњак који се изводи на градилишту од међусобно усклађених грађевинских производа.

Предфабриковани (системски) димњак је димњак састављен у производном погону изван градилишта од међусобно усклађених грађевинских производа и других производа, који се као предфабриковани грађевински производ уграђује у грађевину.

Зидани димњак је димњак који се зида на градилишту од пуних опека.

Димовод је пролаз за провођење продуката изгарања у вањску атмосферу.

Резервни димњак је димњак најмање плоштине свијетлог отвора 200 cm² који служи за прикључење уређаја за ложење на крута горива у ванредним условима.

Члан 5.

Врсте димњака с обзиром на начин извођења су:

- а) монтажни,
- б) предфабриковани (системски),
- ц) зидани.

Сваки поједини димњак из става 1. овога члана мора се изводити само од истоврсних и/или компатибилних грађевинских производа намијењених за извођење таквог димњака.

Грађевински и други производи из става 2. овога члана морају бити међусобно усклађени на начин да, након извођења монтажног односно зиданог димњака или уградње предфабрикованог димњака, осигуравају испуњавање захтјева утврђених овим Правилником.

Члан 6.

Грађевински производи на које се примјењује овај Правилник су:

- а) глинени/керамички производи за димњаке,
- б) метални производи за димњаке,
- ц) бетонски производи за димњаке,
- д) предфабриковани (системски) димњаци, те
- е) други грађевински производи који се уграђују заједно с производима из овог члана, а за које су захтјеви ближе прописани у прилозима овога Правилника.

Члан 7.

Димњаци и грађевински производи, на које се примјењује овај Правилник, морају имати техничка својства и испуњавати друге захтјеве прописане овим Правилником.

Одвођењем димних гасова димњаком који има техничка својства и испуњава захтјеве прописане овим Правилником постиже се испуњавање битних захтјева за грађевину у односу на одвођење димних гасова.

Члан 8.

Зидани димњаци и грађевински производи који се користе за њихово зидање, осим услова прописаних овим Правилником морају испуњавати и услове прописане техничким прописима за грађевинске материјале који се уграђују у зидане конструкције.

Носива конструкција димњака и грађевински производи који се у њу уграђују, осим услова прописаних овим Правилником морају испуњавати и услове прописане посебним прописом из области грађевинарства којима се прописује носивост конструкција.

II. ТЕХНИЧКА СВОЈСТВА ЗА ДИМЊАКЕ

Члан 9.

Техничка својства димњака морају бити таква да, током трајања грађевине уз прописано, односно пројектом одређено извођење и одржавање димњака, он поднесе све утицаје уобичајене употребе и утицаје из околиша, тако да током извођења и употребе димњака:

- а) предвидива дјеловања на грађевину не проузрокују рушење или оштећење димњака,
- б) не проузрокује, пренесе и/или шири пожар,
- ц) не производе буку преко дозвољеног нивоа према посебном пропису,
- д) услјед одвођења (ослобађања) димних гасова из ложишта не буду угрожена хигијена, здравље људи и околиш,
- е) се избјегну могуће озледе корисника,
- ф) потрошња енергије буде једнака прописаном нивоу или мањем од њега.

Осим услова из става 1. овога члана, техничка својства димњака морају бити усклађена с уређајем за ложење и њему припадајућом прикључном цијеви и/или горивом, који се намјерава прикључити на димњак.

Техничка својства из става 1. и 2. овога члана постижу се пројектовањем и извођењем димњака у складу с одредбама овога Правилника и признатих техничких правила.

Очување техничких својстава димњака из става 1. и 2. овога члана постиже се одржавањем димњака у складу с одредбама овога Правилника и признатих техничких правила.

Члан 10.

Када је потребна додатна заштита димњака или дијелова грађевине изложених неповољном утицају димњака ради испуњавања прописаних техничких својстава, та ће се заштита сматрати саставним дијелом техничког рјешења димњака.

Члан 11.

Техничка својства димњака морају бити таква да, осим испуњавања захтјева из овога Правилника буду испуњени и захтјеви посебних прописа из области грађевинарства којима се уређује испуњавање других битних захтјева за грађевину.

Члан 12.

Димњак након реконструкције, односно адаптације, грађевине чији је саставни дио, а чијом се реконструкцијом, односно адаптацијом, утицало на затечена техничка својства димњака, мора имати једнака или повољнија техничка својства него прије реконструкције односно адаптације.

Димњак након промјене уређаја за ложење и/или промјене горива мора имати техничка својства у складу са чланом 9. став 1. и 2. те чланом 11. овога Правилника.

III. ГРАЂЕВИНСКИ ПРОИЗВОДИ ЗА ДИМЊАКЕ

Члан 13.

Грађевински производи за димњаке производе се у производним погонима изван градилишта.

Члан 14.

Грађевински производ смије се уградити у димњак односно у грађевину везано за изведбу димњака ако испуњава захтјеве прописане овим Правилником и ако је за њега издат сертификат о усклађености у складу с одредбама Правилника о сертификацији грађевинских производа, материјала и опреме који су у употреби, односно који се уграђују ("Службене новине Федерације БиХ", број 81/07) (у даљем тексту: Правилник о сертификацији).

У случају неусклађености грађевинског производа са техничким спецификацијама за тај производ, произвођач грађевинског производа мора одмах прекинути производњу и подузети мјере ради утврђивања и отклањања грешака које су узроковале неусклађеност.

Ако дође до испоруке неусклађеног грађевинског производа, произвођач односно увозник, мора без одгоде, обавијестити о неусклађености тога производа све купце, дистрибутере, овлаштену правно лице које је судјеловало у потврђивању усклађености и Федерално министарство просторног уређења (у даљем тексту: Министарство).

Произвођач односно увозник и дистрибутер грађевинског производа дужни су подузети одговарајуће мјере у циљу одржавања својстава грађевинског производа током руковања, складиштења и превоза, а извођач димњака током превоза, руковања, складиштења и уградње грађевинског производа.

Члан 15.

Техничка односно специфицирана својства, потврђивање усклађености, те означавање грађевинских производа, посебноности при пројектовању и грађењу грађевина које садрже димњак, те потребни контролни поступци, као и други захтјеви које морају испуњавати грађевински производи, одређени су у прилозима овог Правилника и то за:

- а) глинене/керамичке, бетонске и металне производе за димњаке у Прилогу "А",
- б) предфабриковане (системске) димњаке у Прилогу "Б".

Потврђивање усклађености производа који нису обухваћени нормама или знатно одступају од хармонизираних норми на које упућују прилози из става 1. овога члана проводи се према техничким допуштењима за те производе.

Потврђивање усклађености у смислу става 1. и 2. овога члана обухвата радње оцјењивања усклађености грађевинских производа те, овисно о прописаном систему оцјењивања, усклађености и издавање сертификата унутарње контроле производње грађевинских производа односно издавање сертификата усклађености грађевинских производа.

IV. ПРОЈЕКТОВАЊЕ ДИМЊАКА

Члан 16.

Пројектовањем димњака морају се, за грађење и пројектовани употребни вијек грађевине, предвидјети сви утицаји на димњак који произлазе из начина и редослиједа грађења грађевина које садрже димњак и извођења димњака, те предвидивих услова уобичајене употребе грађевине и предвидивих утицаја околиша на грађевину.

Пројектом грађевине у дијелу у којем се односи на димњак мора се, у складу с овим Правилником, доказати да ће грађевина током грађења и пројектованог употребног вијека испуњавати битне захтјеве механичке отпорности и стабилности, заштите од пожара, заштите од буке, хигијене, здравља и заштите околиша, сигурности у кориштењу, те уштеде енергије и топлотне заштите грађевине у односу на одвођење димних гасова.

Када је, ради испуњавања захтјева из овога Правилника, потребна додатна заштита димњака, та ће се заштита сматрати саставним дијелом техничког рјешења димњака.

Члан 17.

Испуњавање битних захтјева за грађевину у складу са чланом 7. став 2. овог Правилника у односу на одвођење димних гасова доказује се:

- а) прорачуном носивости и употребљивости носивог дијела димњака,
- б) прорачуном свијетлог отвора у односу на огрјевну вриједност (састав) горива, врсту и прикључну снагу предвиђеног уређаја за ложење и висину димњака,
- ц) одређивањем минималне удаљености плашта димњака од запаљивих и незапаљивих дијелова грађевине око димњака.

Прорачуни из става 1. овог члана проводе се примјеном одговарајућих прорачунских поступака који се по потреби допуњају испитивањима, при чему се у обзир узимају сви мјеродавни параметри.

Прорачунски и други модели морају бити такви да, узимајући у обзир поузданост улазних података и тачност извођења, одговарају понашању димњака током извођења и употребе.

Члан 18.

На пројектовање димњака примјењују се босанскохерцеговачки стандарди из Прилога "Ц" овога Правилника и призната техничка правила која нису у супротности са одредбама овог правилника.

Изузетно од става 1. овог члана, допуштена је примјена и других правила пројектовања димњака која се разликују од правила утврђених босанскохерцеговачким стандардима из Прилога "Ц" овога Правилника, уз услов да се докаже да се примјеном тих правила испуњавају захтјеви прописани овим Правилником најмање на нивоу одређеном тим нормама.

Прилогом "Ц" овога Правилника поближе се одређује пројектовање димњака.

Члан 19.

Свијетли отвор димоводног канала мора бити таквих димензија да осигурава потпритисак односно натпритисак за сигурне услове изгарања с обзиром на врсту, број и снагу предвиђених уређаја за ложење и одабрану висину димњака.

На једну димоводну цијев смију се прикључити само компатибилни уређаји за ложење који користе исту врсту горива.

У простору око излазног отвора димњака не смију се налазити препреке које би ометале и/или онемогућавале испуштање димних гасова у вањску атмосферу и/или које би на други начин угрожавале и/или онемогућиле испуњавање битних захтјева за грађевину и других услова које мора испуњавати грађевина.

Надвишења димњака изнад косих кровова и тераса или других дијелова грађевине одређују се у пројекту грађевине.

При градњи нове грађевине која је виша од околних грађевина морају се осигурати сва потребна надвишења за димњаке затечених околних грађевина ради осигурања несметаног одвођења димних гасова тим димњацима.

Приступ димњаку мора бити такав да омогући одржавање димњака на сигуран начин.

Зидани димњаци смију се зидати пуном опеком најмање разреда чврстоће на притисак 15 Н/мм² разреда производње I у складу с одредбама посебног прописа.

На прикључну цијев, када је она саставни дио димњака, примјењују се сви захтјеви овога Правилника који се примјењују на димњак.

Члан 20.

Садржај главног пројекта грађевине у дијелу који се односи на техничко рјешење димњака и услове за његово извођење и одржавање, ако овим Правилником за поједине врсте грађевина није друкчије одређено, обухваћен је:

- а) архитектонским и/или грађевинским пројектом,
- б) машинским пројектом.

Архитектонски или грађевински пројект, у дијелу који се односи на техничко рјешење вањског обликовања димњака и приступа димњаку, мора обавезно садржавати:

- а) у техничком опису:
  - опис и захтјеве за завршну обраду вањских плоха димњака,
  - опис и захтјеве за пожарну отпорност носивог дијела димњака и дијелова грађевине који се налазе у простору неповољног топлинског утицаја димњака,
  - опис и захтјеве за напране за приступ димњаку,
- б) у програму контроле и осигурања квалитете:
  - својства која морају имати грађевински производи који се уграђују као завршна обрада вањских плоха димњака и напрана за приступ димњаку,
  - разред незапаљивости или запаљивости дијелова грађевине који се налазе у простору неповољнога топлотног утицаја димњака те њихову минималну међусобну удаљеност,
  - друге услове значајне за испуњавање захтјева прописаних овим Правилником и другим прописима.
- ц) у нацртима:
  - број и положај прикључака уређаја за ложење,
  - положај димњака у грађевини,
  - положај излазног отвора димњака и његова висина изнад крова грађевине и/или надвишења у односу на препреке које се налазе у простору утицаја излазног отвора,
  - положај напрана за приступ димњаку и приступних отвора с враташцима за контролу и чишћење.

Грађевински пројект у дијелу који се односи на техничко рјешење носиве конструкције димњака мора садржавати дијелове прописане посебним прописом из области грађевинарства за одговарајућу врсту конструкције.

Машински пројект у дијелу који се односи на техничко рјешење димњака мора обавезно садржавати:

- а) у техничком опису:
  - услове компатибилности димњака и уређаја за ложење,
  - опис димњака са димензијама и описом свијетлог отвора димовода,
  - опис својства димњака са пројектом предвиђен уређај или уређаје за ложење и алтернативна рјешења у смислу:
    - температурне употребљивости
    - допушеног потпритиска или натпритиска
    - постојаности на чађ
    - постојаности на кондензат
    - отпорности на корозију
    - отпорности на топлотну водљивост
    - отпорности на пожар чађи
  - карактеристике димних гасова у складу с пројектом предвиђеног система гријања грађевине за сваки поједини прикључени уређај за ложење и/или горива
  - опис начина извођења машинским пројектом обухваћеног дијела димњака и уградње грађевинских производа,
  - опис и начин прикључења спојне димоводне цијеви на прикључак димњака,
  - описи захтјеви за враташца за контролу и чишћење,

- начин прихвата и одводње кондензата;
- б) у прорачуну:
  - податке о предвидивим дјеловањима и утицајима на дијелове димњака обухваћене машинским пројектом,
  - прорачун свијетлог отвора димовода за одабране карактеристике уређаја за ложење и/или горива и одговарајуће карактеристике димних гасова,
  - прорачун потребне протупожарне и топлинске изолације,
  - број и положај прикључака уређаја за ложење,
  - прорачун корисне висине димњака;
- ц) у програму контроле и осигурања квалитете:
  - својства која морају имати грађевински производи који се уграђују у машинским пројектом обухваћени дио димњака,
  - услови извођења и други захтјеви који морају бити испуњени током извођења димњака, а који имају утицај на постизање пројектираних односно прописаних својстава димњака и испуњења битних захтјева за димњак и грађевину,
  - захтјеви учесталости периодичних прегледа,
  - преглед и опис потребних контролних поступака испитивања и захтијеваних резултата којима ће се доказати усклађеност са својствима предвиђеним пројектом,
  - друге услове значајне за испуњавање захтјева прописаних овим Правилником и посебним прописима,
  - захтјеве за одржавање димњака који морају бити такви да се током трајања грађевине очувају њезина техничка својства и испуњавају захтјеви одређени пројектом грађевине и прописима у складу с којим је димњак изведен.

Члан 21.

Изузетно од одредбе члана 20. овога Правилника главни пројект једноставне грађевине у дијелу који се односи на димњак мора садржавати:

- а) у техничком опису:
  - опис обликовног рјешења и приступа димњаку,
  - опис конструкције димњака,
  - опис својства димњака с димензијама и описом свијетлог отвора димовода за одабране карактеристике уређаја за ложење и/или горива и одговарајуће карактеристике димних гасова, те захтјеве за грађевинске производе,
  - опис и захтјеве за пожарну отпорност дијелова грађевине који се налазе у простору неповољнога топлинског утицаја димњака,
  - податке о начину извођења димњака,
  - захтјеве за одржавање димњака који морају бити такви да се током трајања грађевине очувају њезина техничка својства и испуњавају захтјеви одређени пројектом грађевине и прописима у складу с којим је димњак изведен,
  - опис начина извођења димњака и уградње грађевинских производа,
  - опис и начин прикључења уређаја за ложење на прикључак димњака;
- б) у нацртима:
  - положај димњака у грађевини,
  - положај излазног отвора димњака и његова висина изнад крова грађевине и/или надвишења у односу на препреке које се налазе у простору утицаја излазног отвора,
  - положај, напрана за приступ димњаку и приступних отвора са враташцима за контролу и чишћење.

Члан 22.

Ако пројект димњака ради испуњавања услова из члана 20. и 21. овог Правилника одређује примјену стандарда из одговарајућег прилога овог Правилника и признатим

техничким правилима која нису у супротности са одредбама овог правилника на начин одређен тим прилогом, сматра се да димњак испуњава прописане захтјеве у дијелу стандардом уређеног подручја.

Члан 23.

Пројекти грађевина стамбене и стамбено-пословне намјене обавезно садрже и техничко рјешење резервних димњака.

Број и распоред резервних димњака из става 1. овога члана одређује се тако да свака стамбена јединица има најмање један прикључак на резервни димњак.

На једну димоводну цијев резервног димњака допуштено је прикључивање највише пет ложишта на круто гориво.

Изузетно од става 1. овога члана обавеза давања техничког рјешења резервног димњака у пројекту грађевине не односи се на једноставне грађевине.

Члан 24.

Осим услова прописаних одредбама од члана 16. до 23. овога Правилника, пројект реконструкције односно адаптације грађевине којим се утиче на техничка својства димњака обавезно мора садржавати податке о утврђеним затеченим техничким својствима димњака.

Затечена техничка својства димњака утврђују се увидом у документацију грађевине, испитивањима, прорачунима и/или на други примјерен начин.

V. ИЗВОЂЕЊЕ И УПОТРЕБЉИВОСТ ДИМЊАКА

Члан 25.

Грађење грађевине која садржи димњак мора бити такво да димњак има прописана техничка својства и да испуњава друге захтјеве прописане овим Правилником, у складу с техничким рјешењем грађевине и условима за грађење утврђеним пројектом, те да се осигура очување тих својстава и употребљивост грађевине током њезиног трајања.

При извођењу димњака извођач је дужан придржавати се дијела пројекта који се односи на димњак, техничких упута за уградњу и употребу грађевинских производа и одредаба овога Правилника и признатих техничких правила која нису у супротности са одредбама овог правилника.

Члан 26.

Код преузимања грађевинског производа намијењеног уградњи у димњак, извођач димњака мора утврдити:

- да ли је грађевински производ испоручен с ознаком у складу с Правилником о сертификацији којим се уређује означавање грађевинских производа и подударују ли се подаци на документацији с којом је грађевински производ испоручен с подацима у прописаној ознаци,
- да ли је грађевински производ испоручен с техничким упутама за уградњу и употребу,
- да ли су својства, укључујући и рок употребе грађевинског производа, те подаци значајни за његову уградњу, употребу и утицај на својства и трајност димњака, усклађени својствима и подацима одређеним главним пројектом.

Утврђено стање из става 1. овога члана записује се у грађевинском дневнику у складу с Уредбом о уређењу градилишта, обавезној документацији на градилишту и судионицима у грађењу ("Службене новине Федерације БиХ", број 29/07 и 34/08), (у даљњем тексту: Уредба о уређењу градилишта), а документација с којом је грађевински производ испоручен похрањује се међу доказе о усклађености грађевинских производа које извођач мора имати на градилишту.

Члан 27.

Прије приступања извођењу димњака обавезно се провјерава положај (висина, удаљеност и др.) постојећих препрека димним гасовима односно надвишења околних грађевина које се налазе у простору утицаја излазног отвора димњака (у даљњем тексту: препреке), те се о томе сачињава

скица и утврђује усклађеност стварног и пројектираног стања. Скица и утврђено стање уноси се у грађевински дневник.

У случају да положај препрека из става 1. овога члана не одговара положају предвиђеном главним пројектом, наставак извођења димњака допуштен је након израде дијела изведбеног пројекта с допуњеним техничким рјешењем димњака које је усклађено са стварним стањем.

Члан 28.

Забрањена је уградња грађевинског производа који:

- је испоручен без ознаке у складу с Правилником о сертификацији,
- је испоручен без техничке упуте за уградњу и употребу, нема својства захтијевана пројектом грађевине или му је истекао рок употребе, односно о којем подаци значајни за уградњу, употребу и утицај на својства и трајност димњака нису усклађени са подацима одређеним главним пројектом.

Члан 29.

Услови за извођење димњака одређују се најмање у складу с одредбама Прилога "Д" овога Правилника, у програму контроле и осигурања квалитета, који је саставни дио главног пројекта грађевине.

Извођење димњака мора бити усклађено условима утврђеним програмом контроле и осигурања квалитета, којима се мора осигурати да димњак има техничка својства и испуњава захтјеве одређене пројектом и овим Правилником.

Када је техничко рјешење димњака, односно када су услови у којима се изводе радови и друге околности које могу бити од утицаја на техничка својства димњака, такви, да нису обухваћени одредбама Прилога "Д" овога Правилника, тада се програмом контроле и осигурања квалитета морају уредити посебни услови извођења димњака којима се испуњава захтјев из става 2. овога члана.

Прилогом "Д" овога Правилника поближе се одређује извођење, доказивање употребљивости, накнадно доказивање техничких својстава и одржавање димњака.

Члан 30.

Сматра се да димњак има техничка својства предвиђена пројектом и да је употребљив ако:

- су грађевински производи уграђени у димњак на прописани начин и имају сертификат о усклађености према члану 14. ставу 1. овог Правилника,
- су услови грађења и друге околности, које могу бити од утицаја на техничка својства димњака, биле усклађене захтјевима из пројекта,
- димњак има доказе непропусности када је такав доказ прописан као обавезан односно захтијеван пројектом, те ако о свему одређеном тачкама а), б) и ц) овога става постоје прописани записи и/или документација.

Сматра се да је употребљивост димњака доказана ако су испуњени услови из става 1. овога члана и из члана 27. овог Правилника.

Члан 31.

Ако се утврди да димњак нема пројектом предвиђена техничка својства, мора се провести накнадно доказивање да димњак испуњава захтјеве из овог Правилника.

Доказ из става 1. овога члана сматра се дијелом изведбеног пројекта.

У случају да се докаже да постигнута техничка својства димњака не испуњавају захтјеве овог Правилника мора се израдити пројект санације.

VI. ОДРЖАВАЊЕ ДИМЊАКА

Члан 32.

Одржавање димњака мора бити такво да се током трајања грађевине очувају његова техничка својства и испуњавају захтјеве одређени пројектом грађевине и овим Правилником, те други битни захтјеве које грађевина мора испуњавати у складу с посебним прописима.

Одржавање димњака који је изведен односно који се изводи у складу с прије важећим прописима мора бити такво да се током трајања грађевине очувају његова техничка својства и испуњавају захтјеви одређени пројектом грађевине и прописима у складу с којима је димњак изведен.

Члан 33.

Одржавање димњака подразумијева:

- a) редовите прегледе димњака, у размацима и на начин одређен пројектом грађевине, овим Правилником и/или посебним прописима,
- b) ванредне прегледе димњака након ванредног догађаја или по инспекцијском надзору,
- ц) извођење радова којима се димњак задржава или се враћа у стање одређено пројектом грађевине и овим Правилником односно прописом у складу с којим је димњак изведен.

Испуњавање прописаних услова одржавања димњака, документира се у складу с пројектом грађевине те:

- a) извјештајима о прегледима и испитивањима димњака,
- b) записима о радовима одржавања,
- ц) на други прикладан начин, ако овим Правилником или другим прописима није што друго одређено.

Извођењем радова из става 1. подстава 3. овога члана сматра се и замјена димоводне цијеви постојећег димњака уградњом предфабриковане димоводне цијеви. Уградња предфабриковане димоводне цијеви проводи се у складу с Прилогом "Д" овога Правилника, уз услов да се тим радовима не утиче на затечена својства димњака односно грађевине, која нису у вези с одвођењем димних гасова тим димњаком.

Члан 34.

За одржавање димњака допуштено је користити само оне грађевинске производе за које су испуњени прописани услови и за које је издат сертификат о усклађености према одредбама Правилника о сертификацији.

Одржавањем грађевине или на било који други начин не смије се угрозити техничка својства и испуњавање прописаних захтјева за димњак.

Члан 35.

На извођење радова на одржавању димњака примјењују се одговарајуће одредбе овога Правилника које се односе на извођење димњака.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 36.

Прилози "А", "Б", "Ц" и "Д" с одговарајућим садржајем саставни су дио овог Правилника.

Члан 37.

Даном ступања на снагу овог Правилника престају се примјењивати призната техничка правила у дијелу која се односе на одредбе овог Правилника, садржана у:

- Правилнику о обавезном атестирању елемената типних грађевинских конструкција на отпорност према пожару те о условима којима морају удовољавати организације удруженог рада овлаштене за атестирање тих производа ("Службени лист" 24/90 и Уредби са законском снагом објављена у "Службеном листу Р БиХ", број 16/92.).

Главни пројект у којему је техничко рјешење димњака дато према признатим техничким правилима из става 1. овога члана, сматрат ће се ваљаним документом за издавање одобрења за грађење до 01.07.2009. године.

Члан 38.

У грађевину која се изводи према грађевинској дозволи чији је саставни дио главни пројект израђен у складу с признатим техничким правилима из члана 37. став 1. овог Правилника смије се уградити грађевински производ специфициран према овом Правилнику ако има одговарајућа или повољнија техничка својства, ако је то одређено изведеним пројектом и

ако је у складу с тим пројектом утврђено да је употребљив за ту грађевину укључујући услове његове уградње и утицаје околине.

Ради provedбе одредби из става 1. овога члана за дио димњака који је изведен до почетка уградње грађевинских производа специфицираних према овом Правилнику, мора се евидентирати стање изведених радова у складу с одредбама Уредбе о уређењу градилишта.

Изведени пројект грађевине из става 1. овога члана у дијелу у којем се односи на димњак, за уградњу грађевинских производа специфицираних према овом Правилнику мора садржавати детаљну разраду програма контроле и осигурања квалитета из главног пројекта којом ће се, у складу с овим Правилником, одредити особито:

- a) својства која морају имати грађевински производи који се уграђују у димњак, укључиво одговарајуће податке прописане одредбама о означавању грађевинских производа према прилозима овога Правилника,
- b) испитивања и поступци доказивања употребљивости димњака,
- ц) услови грађења грађевине и други захтјеви који морају бити испуњени током извођења димњака, а који имају утицај на постизање пројектираних односно прописаних техничких својстава димњака и испуњавање битних захтјева за грађевину, те
- д) друге услове значајне за испуњавање захтјева прописаних овим Правилником и посебним прописима, укључиво и оцјену међусобне усклађености начина доказивања употребљивости дијела димњака изведеног до почетка уградње грађевинских производа специфицираних према овом Правилнику и касније изведеног дијела димњака.

Члан 39.

Ако за пројектовање димњака усклађено члану 18. ставу 1. овога Правилника нема техничких спецификација на које упућују стандарди из Прилога "Ц" овога Правилника, примјењују се одредбе одговарајућих признатих техничких правила које нису у супротности са Законом, овим Правилником и стандардима на које овај Правилник упућује, а за одређивање којих је у складу са одредбама Закона о просторном планирању и кориштењу земљишта на нивоу Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 2/06, 72/07 и 32/08) одговоран пројектант.

Члан 40.

Након 01.07.2009. године престају се примјењивати призната техничка правила за доказивање употребљивости грађевинских производа за које је потврђивање усклађености уређено прилозима овога Правилника, ако посебним прописом није друкчије одређено.

Поступци издавања извјештаја о испитивању грађевинских производа из става 1. овога члана започети до 01.07.2009. године довршит ће се према тим техничким правилима.

Извјештаји о испитивању грађевинских производа из става 1. овога члана издате према признатим техничким правилима, признају се као доказ употребљивости тих грађевинских производа до датума важења који је у њима одређен.

Члан 41.

За пројектовање, извођење и одржавање димњака могу се користити и грађевински производи на које овај Правилник не упућује ако:

- је за те грађевинске производе утврђена усклађеност према одредбама Правилника о сертификацији,
- су ти производи употребљиви у Босни и Херцеговини обзиром на географске, климатске и друге карактеристике Босне и Херцеговине.

У димњак који се изводи према грађевинској дозволи чији је саставни дио главни пројект израђен у складу с техничким спецификацијама на које упућује овај Правилник, грађевински производ из става 1. овога члана смије се уградити ако има одговарајућа или повољнија техничка својства, ако је то

одређено изведбеним пројектом и ако је у складу с тим пројектом утврђено да је употребљив за тај димњак укључујући услове његове уградње и утицаје околине.

У случају из става 2. овог члана, одговарајуће се примјењују одредбе члана 38. став 2. и 3. овог Правилника.

Члан 42.

Овај Правилник ступа на снагу наредног дана од дана објаве у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број 05-02-2-943-7/08
јула 2008. године
Сарајево

Министар
др sc. Салко Обхођаш, с. р.

ПРИЛОГ А

ГЛИНЕНИ/КЕРАМИЧКИ, БЕТОНСКИ И МЕТАЛНИ ПРОИЗВОДИ ЗА ДИМЊАКЕ

А.1. Подручје примјене

А.1.1. Овим се Прилогом у складу са чланом 15. став 1. овог Правилника прописују техничка својства, начин потврђивања ускладјености и други захтјеви за глинене/керамичке, бетонске и металне производе за димњаке.

А.1.2. Техничка својства и други захтјеви, те потврђивање ускладјености глинених/керамичких, бетонских и металних производа за димњаке одређују се односно проводе, овисно о врсти производа, према одговарајућим нормама наведеним у тачки А.5.1. овога Прилога, нормама на које те норме упућују и одредбама овога Правилника те у складу с одредбама посебног прописа.

А.1.3. Глинени/керамички, бетонски и метални грађевински производи за димњаке користе се за извођење монтажних односно зиданих димњака у грађевинама.

А.2. Специфицирана својства, потврђивање ускладјености и означавање

А.2.1. Специфицирана својства

А.2.1.1. Техничка својства глинених/керамичких производа за димњаке морају испуњавати опће и посебне захтјеве битне за својства димњака и овисно о врсти производа морају бити специфицирана према нормама БАС ЕН 1457, БАС ЕН 1806 и БАС ЕН 13502, нормама на које те норме упућују и одредбама овога Правилника.

А.2.1.2. Врсте глинених/керамичких производа за димњаке су:

- а) димоводне цијеви,
- б) димоводни елементи с једном стијенком,
- ц) излазни наставци,
- д) вањски плаштиви за системске димњаке.

А.2.1.3. Техничка својства бетонских производа за димњаке морају испуњавати опће и посебне захтјеве битне за својства димњака и овисно о врсти производа морају бити специфицирана према нормама БАС ЕН 1858 и БАС ЕН 12446, нормама на које те норме упућују и одредбама овога Правилника.

А.2.1.4. Врсте бетонских производа за димњаке су:

- а) димоводне цијеви,
- б) димоводни елементи,
- ц) елементи плашта.

А.2.1.5. Техничка својства металних производа за димњаке морају испуњавати опће и посебне захтјеве битне за својства димњака и овисно о врсти производа морају бити специфицирана према норми БАС ЕН 1856-1, и норми БАС ЕН 1856-2, нормама на које те норме упућују и одредбама овога Правилника.

А.2.1.6. Врсте металних производа за димњаке су:

- а) металне димоводне цијеви и пропадајући дијелови,
б) прикључни елемент (прикључна цијев).
- А.2.1.7. Техничка својства глинено/керамичких, бетонских и металних производа за димњаке специфицирају се у пројекту грађевине.
- А.2.2. Потврђивање ускладјености
- А.2.2.1. Потврђивање ускладјености глинених/керамичких производа за димњаке, овисно о врсти производа, проводи се према тачкама А.2.2.1.1., А.2.2.1.2. и А.2.2.1.3. овога Прилога, нормама на које упућују норме из тих тачака те одредбама овога Прилога и посебног прописа.
- А.2.2.1.1. Потврђивање ускладјености димоводних цијеви проводи се према одредбама Додатка ЗА норме БАС ЕН 1457.
- А.2.2.1.2. Потврђивање ускладјености димоводних елемената за димњаке с једном стијенком проводи се у складу с нормом БАС ЕН 1806, примјеном сустава оцјењивања ускладјености 2+ према посебном пропису, за све значајке димоводних елемената садржане у Таблици Б1. Додатка Б норме БАС ЕН 1443.
- А.2.2.1.3. Потврђивање ускладјености излазних наставака проводи се према одредбама Додатка ЗА норме БАС ЕН 13502.
- А.2.2.2. Потврђивање ускладјености, бетонских производа за димњаке, овисно о врсти, проводи се према одредбама Додатка ЗА норма БАС ЕН 1858 и норме БАС ЕН 12446, нормама на које те норме упућују те одредбама овога Прилога и посебног прописа.
- А.2.2.3. Потврђивање ускладјености металних производа за димњаке, овисно о врсти, проводи се према одредбама Додатка ЗА норма БАС ЕН 1856-1 и БАС ЕН 1856-2, нормама на које те норме упућују те одредбама овога Прилога и посебног прописа.
- А.2.3. Означавање
- А.2.3.1. Глинени/керамички, бетонски и метални производи за димњаке означавају се, на отпремници и на амбалажи односно на производу, овисно о врсти производа према тачкама А.2.3.1.1., А.2.3.1.2. и А.2.3.1.3. овога Прилога. Ознака мора обавезно садржавати упућивање на одговарајућу норму, а у складу с посебним прописом.
- А.2.3.1.1. Глинено/керамички производ за димњаке означава се према нормама БАС ЕН 1457, БАС ЕН 1806 и БАС ЕН 13502.
- А.2.3.1.2. Бетонски производ за димњаке означава се према нормама БАС ЕН 1858 и БАС ЕН 12446.
- А.2.3.1.3. Метални производ за димњаке означава се према нормама БАС ЕН 1856-1 и БАС ЕН 1856-2.
- А.3. Испитивање*
- А.3.1. Узимање узорака глинених/керамичких производа за димњаке ради испитивања и испитивање својстава глиненог/керамичког производа за димњаке проводи се, овисно о врсти производа, према нормама БАС ЕН 1457, БАС ЕН 1806 и БАС ЕН 13502, и нормама на које те норме упућују.
- А.3.2. Узимање узорака бетонских производа за димњаке ради испитивања и испитивање својстава бетонског производа за димњаке проводи се, овисно о врсти производа, према нормама БАС ЕН 1858 и БАС ЕН 12446 и нормама на које те норме упућују.
- А.3.3. Узимање узорака металних производа за димњаке ради

испитивања и испитивање својстава металног производа за димњаке проводи се према нормама БАС ЕН 1856-1 и БАС ЕН 1856-2 и нормама на које те норме упућују.

А.4. Контрола грађевинских производа прије уградње

А.4.1. Глинено/керамички, бетонски и метални производи за димњаке произведене према техничкој спецификацији за којег је усклађеност потврђена на начин одређен овим Прилогом и издана исправа о усклађености, смије се уградити у грађевину ако је елемент сукладан захтјевима из пројекта те грађевине.

А.4.2. Прије уградње глиненог/керамичког, бетонског и металног производа за димњаке проводе се одговарајуће надзорне радње према признатим техничким правилима и одредбама овог правилника и контролне радње одређене Прилогом »Д«.

А.5. Попис норма

А.5.1. Норме за глинене/керамичке, бетонске металне грађевинске производе

БАС ЕН 1443:2005 Димњаци – Опћи захтјеви (ЕН 1443:2003)

БАС ЕН 1457:2005 Димњаци – Глинене/керамичке одводне цијеве –

Захтјеви и методе испитивања (ЕН 1457:1999+АЦ:1999+А1:2002)

БАС ЕН 1806:2005 Димњаци – Глинени/керамички димоводни елементи за димњаке с једним зидом – Захтјеви и методе испитивања (ЕН 1806:2000)

БАС ЕН 13502:2005 Димњаци – Захтјеви и методе испитивања за керамичке одводне цијеве (ЕН 13502:2002)

ЕН 1858:2003 Димњаци – Дијелови – Бетонски елементи димњака (ЕН 1858:2003)

БАС ЕН 12446:2005 Димњаци – Компоненте – Бетонски елементи за вањски зид (плашт) (ЕН 12446:2003)

БАС ЕН 1856-1:2005 Димњаци – Захтјеви за металне димњаке – 1. дио: Конструктивни елементи за систем одводњавања димњака (ЕН 1856-1:2003)

БАС ЕН 1856-2:2007 Димњаци – Захтјеви за металне димњаке – 2. дио: Унутарње цијеве и спољњи комади за повезивање одводних цијеве (ЕН 1856-2:2004)

БАС ЕН 12391-1:2007 Димњаци – Стандард за извођење металних димњака – Дио 1: (ЕН 12391-1:2003)

ПРИЛОГ Б

ПРЕДФАБРИКОВАНИ (СИСТЕМСКИ) ДИМЊАЦИ

Б.1. Подручје примјене

Б.1.1. Овим се Прилогом, усклађено члану 15. ставу 1. овога Правилника прописују техничка односно специфицирана својства и други захтјеви за

предфабриковане (системске) димњаке.

Б.1.2. Предфабриковани (системски) димњак у смислу тачке Б.1.1. овога Прилога је димњак састављен од међусобно компатибилних елемената за димњаке произведен у погону за производњу предфабрикованих (системских) димњака изван градилишта.

Б.1.3. Техничка својства и други захтјеви, те потврђивање ускладјености предфабрикованих (системских) димњака одређује се односно проводи према нормама из тачке Б.5.1. овога Прилога, нормама на које те норме упућују и одредбама овога Прилога те у складу с одредбама посебног прописа.

Б.2. Специфицирана својства, потврђивање ускладјености и означавање

Б.2.1. Специфицирана својства

Б.2.1.1. Техничка својства предфабрикованих (системских) димњака морају испуњавати опће и посебне захтјеве битне за крајњу намјену у грађевини, и овисно о врсти предфабрикованог (системског) димњака морају бити специфицирана према одредбама одговарајуће норме из тачке Б.5.1. овога Прилога, нормама на које те норме упућују те одредбама овога Прилога.

Б.2.1.2. Техничка својства предфабрикованог (системског) димњака специфицирају се у пројекту грађевине.

Б.2.2. Потврђивање ускладјености

Б.2.2.1. Потврђивање ускладјености предфабрикованог (системског) димњака, овисно о врсти димњака, проводи се према одредбама Додатка ЗА норми БАС ЕН 13063-1, БАС ЕН 13063-2, БАС ЕН 13069, и БАС ЕН 1856-1, нормама на које те норме упућују те одредбама овога Прилога и посебног прописа.

Б.2.3. Означавање

Б.2.3.1. Предфабриковани (системски) димњак означава се, овисно о врсти димњака, на отпремници и на амбалажи односно димњаку према одредбама одговарајуће норме из тачке Б.5.1. овога Прилога. Ознака мора обавезно садржавати упућивање на ту норму, а у складу с посебним прописом.

Б.3. Испитивање

Б.3.1. Предфабриковани (системски) димњак испитује се, овисно о врсти димњака, према одредбама одговарајуће норме из тачке Б.5.1. овога Прилога и нормама на које те норме упућују.

Б.4. Контрола предфабрикованог (системског) димњака прије уградње

Б.4.1. Предфабриковани (системски) димњак за којег је ускладјеност потврђена на начин одређен овим Прилогом и издана исправа о ускладјености, смије се уградити у грађевину ако је сукладан захтјевима пројекта те грађевине.

Б.4.2. Прије уградње предфабрикованог (системског) димњака проводе се одговарајуће надзорне радње одређене нормама те друге контролне радње одређене Прилогом »Д« овога Правилника.

Б.5. Норме

Б.5.1. Норме за предфабриковане (системске) димњаке

БАС ЕН 1443:2003 Димњаци – Опћи захтјеви (ЕН 1443:2003)

БАС ЕН 13063-1:2007 Димњаци – Системи димњака са глинено/керамичким унутарњим цијевима – 1. дио: Захтјеви и методе испитивања на постојаност при запаљивости чађи (ЕН 13063-1:2005)

БАС ЕН 13063-2:2007 Димњаци – Системи димњака са глинено/керамичким унутарњим цијевима – 2. дио: Захтјеви и методе испитивања у условима влаге (ЕН 13063-2:2005)

БАС ЕН 13069:2007 Димњаци – Системи димњака са глинено/керамичким облогама за димњачне системе – Захтјеви и методе испитивања (ЕН 13069:2005)

БАС ЕН 1856-1:2005 Димњаци – Захтјеви за металне димњаке – 1. дио: Конструктивни елементи за систем одводњавања димњака (ЕН 1856-1:2003)

ПРИЛОГ Ц

ПРОЈЕКТОВАЊЕ ДИМЊАКА

Ц.1. Подручје примјене

Ц.1.1. Овим се Прилогом у складу са одредбом члана 18. став 3. овога Правилника прописују правила за пројектовање димњака у грађевинама, ако овим Правилником није другачије одређено.

Ц.1.2. Одредбе овога Прилога односе се на пројектовање димњака узимајући у обзир и основе прорачуна и дјеловања на димњаке те пројектовање димњака отпорних на потрес.

Ц.2. Пројектовање и прорачун

Ц.2.1. Правила за пројектовање димњака одређена су босанскохерцеговачким нормама из тачке Ц.4.1. овога Прилога, нормама на које те норме упућују и одредбама овога Прилога.

Ц.2.2. Код пројектовања мора се узети у обзир међусобно дјеловање димњака и осталих дијелова грађевине.

Ц.2.3. Прорачун, дјеловања, отпорност на потрес, отпорност на пожарно дјеловање, пројектовање и геотехничко пројектовање носиве конструкције димњака проводи се ускладјено посебним Прописима.

Ц.3. Техничка својства

Ц.3.1. Техничка својства глиненых/керамичких, бетонских и металних производа за димњак специфицирају се у дијелу пројекта који се односи на димњак према одредбама Прилога »А« овога Правилника.

Ц.3.2. Техничка својства предфабрикованих (системских) димњака специфицирају се у дијелу пројекта који се односи на димњак према

одредбама Прилога »Б« овога Правилника.

Ц.3.3. Техничка својства других грађевинских производа (нпр. зиђа, зидних елемената, морта, бетона, арматуре и саставних материјала) специфицирају се у дијелу пројекта који се односи на димњак према одредбама посебних Прописа.

Ц.4. Норме

Ц.4.1. Норме за пројектовање и прорачун

БАС ЕН 1443:2003 Димњаци – Опћи захтјеви (ЕН 1443:2003)

БАС ЕН 13384-1:2005 Димњаци – Топлотне и динамичке методе прорачуна флуида – 1. дио: Опслуживање димњака са једног ложишног мјеста (ЕН 13384-1:2002)

БАС ЕН 13384-1/АЦ:2005 Димњаци – Топлотне и динамичке методе прорачуна флуида – 1. дио: Опслуживање димњака са једног ложишног мјеста (ЕН13384-2002/АЦ:2003)

БАС ЕН 13384-2:2005 Димњаци – Топлотне и динамичке методе прорачуна флуида – 1. дио: Опслуживање димњака са више од једног ложишног мјеста (ЕН 13384-2:2003)

ПРИЛОГ Д

ИЗВОЂЕЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ ДИМЊАКА

Д.1. Подручје примјене

Д.1.1. Овим се Прилогом ускладјено члану 29., став 4. овога Правилника прописују технички и други захтјеви и услови за извођење, надзорне радње, доказивање употребљивости, накнадно доказивање техничких својстава и одржавање димњака.

Д.1.2. Извођење, доказивање употребљивости и одржавање димњака проводи се према нормама из тачке Д.4.1. овога Прилога, нормама на које те норме упућују и одредбама овога Прилога, те у складу с одредбама посебних прописа.

Д.2. Извођење, уградња, употребљивост, надзорне радње и контролни поступци на градилишту

Д.2.1. Извођење и уградња

Д.2.1.1. Димњаци у грађевинама изводе се на градилишту од глинених/керамичких, бетонских и металних производа за димњаке као монтажни и зидани димњаци или се уграђују као предфабриковани (системски) димњаци. Монтажни, зидани и предфабриковани (системски) димњаци морају се извести односно уградити према техничкој упуту за изведбу, уградњу и употребу, нормама из токе Д.4.1. овога Прилога, нормама на које те норме упућују и одредбама овога Прилога.

Д.2.1.2. Носиве конструкције димњака (зиђа, зидних елемената, морта,

бетона, арматуре и саставних материјала) изводе се према одредбама посебних Прописа

Д.2.1.3. Руковање, складиштење и заштита глинених/керамичких, бетонских и металних производа за димњаке, предфабрикованих (системских) димњака и осталих грађевинских производа који се уграђују у носиву конструкцију димњака треба бити у складу са захтјевима техничких спецификација које се односе на те производе, техничкој упуту те у складу с пројектом грађевине, одредбама овога Прилога и одредбама посебних прописа.

Д.2.1.4. Извођач за изведбу односно уградњу димњака мора прије почетка изведбе односно уградње димњака провјерити одговарају ли глинени/керамички, бетонски или метални производи за димњаке односно предфабриковани (системски) димњаци захтјевима из пројекта грађевине, те је ли током руковања и складиштења тих производа дошло до њиховог оштећивања, деформације или других промјена која би била од утицаја на техничка својства димњака.

Д.2.1.5. Извођач носиве конструкције димњака мора прије почетка изведбе провјерити одговарају ли грађевински производи који се уграђују у носиву конструкцију димњака захтјевима из пројекта грађевине и захтјевима посебних прописа, те је ли током руковања и складиштења тих производа дошло до њиховог оштећивања, деформације или других промјена које би биле од утицаја на техничка својства носиве конструкције димњака.

Д.2.1.6. Надзорни инжењер непосредно прије почетка извођења односно уградње димњака мора:

- а) провјерити постоји ли исправа о усклађености за глинене/керамичке, бетонске, металне грађевинске производе за димњаке односно предфабрикованог (системског) димњака и остале грађевинске производе који се уграђују у носиву конструкцију димњака и јесу ли исказана својства усклађена захтјевима из пројекта грађевине,
- б) провјерити јесу ли глинени/керамички, бетонски и метални производи за димњаке односно предфабриковани (системски) димњак и остали производи који се уграђују у носиву конструкцију димњака постављени и повезани у складу с пројектом грађевине и/или техничком упутом за уградњу и употребу димњака, те у складу с Прилогом »Ц« овога Правилника и одредбама посебних Прописа,
- ц) провјерити да ли положај димњака у грађевини у односу на околне грађевине, околну раслиње или друге препреке које могу бити од утицаја за несметано функционирање димњака, одговара претпоставама из пројекта,
- д) документирати налазе свих проведених провјера записом у грађевински дневник.

2.1.7. Након извођења димњака надзорни инжењер мора провјерити проходност изведеног димњака и усклађеност димњака обзиром на пројектом предвиђени уређај за ложење те документирати налаз те провјере записом у грађевински дневник.

Д.2.2. Употребљивост димњака

Д.2.2.1. При доказивању употребљивости димњака треба узети у обзир:

- а) записе у грађевинском дневнику о својствима и другим подацима о грађевинским производима уграђеним у димњак,

б) резултате надзорних радњи и контролних поступака која се у складу са овим Правилником обавезно проводе прије уградње грађевинских производа у димњак,

ц) доказе употребљивости (резултате испитивања, записе о проведеним поступцима и др.) које је извођач осигурао током извођења димњака,

д) резултате испитивања одређених пројектом грађевине или испитивања проведених у случају сумње,

е) услове грађења и друге околности које могу бити од утицаја на техничка својства димњака, а могу се утврдити према грађевинском дневнику и другој документацији коју извођач мора имати на градилишту, те документацију коју мора имати произвођач грађевинског производа.

Д.2.2.2. Испитивање димњака у сврху доказивања употребљивости проводи се у складу с одредбама из пројекта грађевине.

Д.2.2.3. Испитивање димњака у случају сумње обавезно се проводи, тако да се на одговарајући начин примјени норма БАС ЕН 13216-1.

Д.2.2.4. Доказивање употребљивости носиве конструкције димњака проводи се усклађено одредбама посебних Прописа.

Д.2.3. Накнадно доказивање техничких својстава димњака

Д.2.3.1. За димњак који нема пројектом предвиђена техничка својства или се она не могу утврдити због недостатка потребне документације, мора се накнадним испитивањима и накнадним прорачунима утврдити техничка својства димњака и носиве конструкције димњака одговарајућом примјеном норме БАС ЕН 13216-1 и нормама на које те норме упућују, те одредбама овога Прилога и посебних Прописа.

Д.2.3.2. Ради утврђивања техничких својстава димњака и носиве конструкције димњака из тачке Д.2.5.1. овога Прилога потребно је прикупити одговарајуће податке о димњаку и носивој конструкцији димњака у опсегу и мјери који омогућавају процјену ступња испуњавања битног захтјева механичке отпорности и стабилности, пожарне отпорности и других битних захтјева за димњак према одредбама посебних прописа.

Д.3. Одржавање димњака

Д.3.1. Радње везане за одржавање димњака треба проводити према одредбама овога Прилога и нормама на које упућује овај Прилог, те одговарајућом примјеном одредби из Прилога »А«, »Б« и »Ц« овога Правилника.

Д.3.2. Редовити прегледи у сврху одржавања димњака проводе се усклађено захтјевима из пројекта грађевине, али најмање једном годишње.

Д.3.2.1. Начин обављања редовитих прегледа у сврху одржавања димњака одређује се пројектом грађевине, а укључује најмање:

а) визуални преглед, у којег је укључено утврђивање положаја и величине пукотина те других оштећења битних за очување техничких својстава димњака,

б) тлачну пробу у случају сумње,

ц) усклађеност уређаја за ложење и димњака.

Д.3.2.2. Преглед димњака усклађено одредби тачке Д.3.2.1. овога Прилога проводи се и прије прве употребе уређаја за ложење, односно прије поновне употребе ако димњак није био у употреби дуље од годину

дана.

Д.3.2.3. Пригодом прегледа димњака из тачке Д.3.2.1. и Д.3.2.2. овога Прилога димњак се обвезно чисти примјерено врсти димњака (механички и/или на други начин).

Д.3.2.4. Изванредни преглед димњака проводи се прије сваке промјене уређаја за ложење или промјене горива, након сваког изванредног догађаја који може утицати на техничка својства димњака или изазива сумњу у употребљивост димњака те по налогу инспекције. Изванредни преглед димњака укључује испитивања димњака одговарајућом примјеном норме БАС ЕН 13216-1 те норми на које норме упућују као и одредби овога Прилога и посебних прописа.

Д.3.2.5. У случају из тачке Д.3.2.4. овога Прилога, преглед носиве конструкције димњака проводи се према одредбама посебних прописа.

Д.3.3. Замјена димоводне цијеви постојећег димњака уградњом предфабриковане димоводне цијеви мора се провести на начин да се тим радовима не утјече на затечена техничка својства грађевине која нису у вези с одвођењем димних гасова тим димњаком.

Д.3.3.1. Предфабрикована димоводна цијев из тачке Д.3.3. овога Прилога мора испуњавати услове одређене Прилогом »Б« овога Правилника.

Д.3.3.2. Техничка упута произвођача за замјену димоводне цијеви постојећег димњака уградњом предфабриковане димоводне цијеви, те сама уградња предфабриковане димоводне цијеви мора бити таква да димњак након уградње предфабриковане димоводне цијеви испуњава захтјеве из овога Правилника.

Д.3.3.3. Документацију о прегледима из тачке Д.3.2. те уградњи префабриковане димоводне цијеви из тачке Д.3.3. овога Прилога као и другу документацију о одржавању димњака дужан је трајно чувати власник грађевине.

Д.4. Норме

Д.4.1. Норме за извођење и одржавање димњака

БАС ЕН 1457:2005 Димњаци – Глинене/керамичке одводне цијеви – Захтјеви и методе испитивања (ЕН 1457:1999+АЦ:1999+А1:2002)

БАС ЕН 1806:2005 Димњаци – Глинени/керамички димоводни елементи за димњаке с једним зидом – Захтјеви и методе испитивања (ЕН 1806:2000)

БАС ЕН 13502:2005 Димњаци – Захтјеви и методе испитивања за керамичке одводне цијеви (ЕН 13502:2002)

БАС ЕН 13063-1:2007 Димњаци – Системи димњака са глинено/керамичким унутарњим цијевима – 1. дио: Захтјеви и методе испитивања на постојаност при запаљивости чађи (ЕН 13063-1:2005)

БАС ЕН 13063-2:2007 Димњаци – Системи димњака са глинено/керамичким унутарњим цијевима – 2. дио: Захтјеви и методе испитивања у условима влаге (ЕН 13063-2:2005)

БАС ЕН 13069:2007 Димњаци – Системи димњака са глинено/керамичким облогама за димњачне системе – Захтјеви и методе испитивања (ЕН 13069:2005)

БАС ЕН 12391-1:2007 Димњаџи – Стандард за извођење металних димњака – Дио 1: (ЕН 12391-1:2003)

Д.4.2. Норме за испитивање димњака

БАС ЕН 13216-1:2004 Димњаџи – Методе испитивања за систем димњака – 1. дио: Опћи захтјеви (ЕН 13216-1:2004)

Na osnovu člana 81. stav 6. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/06, 72/07 i 32/08), federalni ministar prostornog uređenja donosi

PRAVILNIK O TEHNIČKIM PROPISIMA ZA DIMNJAKE U GRADEVINAMA

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim se pravilnikom, u svrhu ispunjavanja bitnih zahtjeva za građevinu, propisuju tehnička svojstva za dimnjake u građevinama (u daljnjem tekstu: dimnjaci), zahtjevi za projektovanje, izvođenje, upotrebu, održavanje dimnjaka i drugi zahtjevi za dimnjake, te tehnička svojstva i drugi zahtjevi za građevinske proizvode namijenjene ugradnji u dimnjake (u daljnjem tekstu: građevinski proizvodi).

Član 2.

Projektovanje, građenje, održavanje i način korištenja građevine čiji je sastavni dio dimnjak moraju biti takvi da ispunjavaju zahtjeve propisane ovim Pravilnikom.

Član 3.

Odredbe ovog Pravilnika ne odnose se na samostojeći dimnjak i dimnjak koji je isključivo u funkciji proizvodnog pogona.

Član 4.

Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

Dimnjak je dio građevinskog sklopa građevine, u obliku vertikalnog ili približno vertikalnog kanala postojan na požar čađi, koji služi za siguran i neometan odvod u vanjsku atmosferu dimnih gasova nastalih radom uređaja za loženje priključenog na dimnjak.

Montažni dimnjak je dimnjak koji se izvodi na gradilištu od međusobno usklađenih građevinskih proizvoda.

Predfabrikovani (sistemski) dimnjak je dimnjak sastavljen u proizvodnom pogonu izvan gradilišta od međusobno usklađenih građevinskih proizvoda i drugih proizvoda, koji se kao predfabrikovani građevinski proizvod ugrađuje u građevinu.

Zidani dimnjak je dimnjak koji se zida na gradilištu od punih opeka.

Dimovod je prolaz za provođenje produkata izgaranja u vanjsku atmosferu.

Rezervni dimnjak je dimnjak najmanje ploštine svijetlog otvora 200 cm² koji služi za priključenje uređaja za loženje na kruta goriva u vanrednim uslovima.

Član 5.

Vrste dimnjaka s obzirom na način izvođenja su:

- a) montažni,
- b) predfabrikovani (sistemski),
- c) zidani.

Svaki pojedini dimnjak iz stava 1. ovoga člana mora se izvoditi samo od istovrsnih i/ili kompatibilnih građevinskih proizvoda namijenjenih za izvođenje takvog dimnjaka.

Građevinski i drugi proizvodi iz stava 2. ovoga člana moraju biti međusobno usklađeni na način da, nakon izvođenja montažnog odnosno zidanog dimnjaka ili ugradnje predfabrikovanog dimnjaka, osiguravaju ispunjavanje zahtjeva utvrđenih ovim Pravilnikom.

Član 6.

Građevinski proizvodi na koje se primjenjuje ovaj Pravilnik su:

- a) glineni/keramički proizvodi za dimnjake,

- b) metalni proizvodi za dimnjake,
- c) betonski proizvodi za dimnjake,
- d) predfabrikovani (sistemski) dimnjaci, te
- e) drugi građevinski proizvodi koji se ugrađuju zajedno s proizvodima iz ovog člana, a za koje su zahtjevi pobliže propisani u prilogima ovoga Pravilnika.

Član 7.

Dimnjaci i građevinski proizvodi, na koje se primjenjuje ovaj Pravilnik, moraju imati tehnička svojstva i ispunjavati druge zahtjeve propisane ovim Pravilnikom.

Odvođenjem dimnih gasova dimnjakom koji ima tehnička svojstva i ispunjava zahtjeve propisane ovim Pravilnikom postiže se ispunjavanje bitnih zahtjeva za građevinu u odnosu na odvođenje dimnih gasova.

Član 8.

Zidani dimnjaci i građevinski proizvodi koji se koriste za njihovo zidanje, osim uslova propisanih ovim Pravilnikom moraju ispunjavati i uslove propisane tehničkim propisima za građevinske materijale koji se ugrađuju u zidane konstrukcije.

Nosiva konstrukcija dimnjaka i građevinski proizvodi koji se u nju ugrađuju, osim uslova propisanih ovim Pravilnikom moraju ispunjavati i uslove propisane posebnim propisom iz oblasti građevinarstva kojima se propisuje nosivost konstrukcija.

II. TEHNIČKA SVOJSTVA ZA DIMNJAKE

Član 9.

Tehnička svojstva dimnjaka moraju biti takva da, tokom trajanja građevine uz propisano, odnosno projektom određeno izvođenje i održavanje dimnjaka, on podnese sve uticaje uobičajene upotrebe i uticaje iz okoliša, tako da tokom izvođenja i upotrebe dimnjaka:

- a) predvidiva djelovanja na građevinu ne prouzrokuju rušenje ili oštećenje dimnjaka,
- b) ne prouzrokuje, prenese i/ili širi požar,
- c) ne proizvode buku preko dozvoljenog nivoa prema posebnom propisu,
- d) uslijed odvođenja (oslobađanja) dimnih gasova iz ložišta ne budu ugrožena higijena, zdravlje ljudi i okoliš,
- e) se izbjegniju moguće ozljede korisnika,
- f) potrošnja energije bude jednaka propisanom nivou ili manjem od njega.

Osim uslova iz stava 1. ovoga člana, tehnička svojstva dimnjaka moraju biti usklađena s uređajem za loženje i njemu pripadajućom priključnom cijevi i/ili gorivom, koji se namjerava priključiti na dimnjak.

Tehnička svojstva iz stava 1. i 2. ovoga člana postižu se projektovanjem i izvođenjem dimnjaka u skladu s odredbama ovoga Pravilnika i priznatih tehničkih pravila.

Očuvanje tehničkih svojstava dimnjaka iz stava 1. i 2. ovoga člana postiže se održavanjem dimnjaka u skladu s odredbama ovoga Pravilnika i priznatih tehničkih pravila.

Član 10.

Kada je potrebna dodatna zaštita dimnjaka ili dijelova građevine izloženih nepovoljnom uticaju dimnjaka radi ispunjavanja propisanih tehničkih svojstava, ta će se zaštita smatrati sastavnim dijelom tehničkog rješenja dimnjaka.

Član 11.

Tehnička svojstva dimnjaka moraju biti takva da, osim ispunjavanja zahtjeva iz ovoga Pravilnika budu ispunjeni i zahtjevi posebnih propisa iz oblasti građevinarstva kojima se uređuje ispunjavanje drugih bitnih zahtjeva za građevinu.

Član 12.

Dimnjak nakon rekonstrukcije, odnosno adaptacije, građevine čiji je sastavni dio, a čijom se rekonstrukcijom, odnosno adaptacijom, uticalo na zatečena tehnička svojstva dimnjaka, mora imati jednaka ili povoljnija tehnička svojstva nego prije rekonstrukcije odnosno adaptacije.

Dimnjak nakon promjene uređaja za loženje i/ili promjene goriva mora imati tehnička svojstva u skladu sa članom 9. stav 1. i 2. te članom 11. ovoga Pravilnika.

III. GRAĐEVINSKI PROIZVODI ZA DIMNJAKE

Član 13.

Građevinski proizvodi za dimnjake proizvode se u proizvodnim pogonima izvan gradilišta.

Član 14.

Građevinski proizvod smije se ugraditi u dimnjak odnosno u građevinu vezano za izvedbu dimnjaka ako ispunjava zahtjeve propisane ovim Pravilnikom i ako je za njega izdat certifikat o usklađenosti u skladu s odredbama Pravilnika o certifikaciji građevinskih proizvoda, materijala i opreme koji su u upotrebi, odnosno koji se ugrađuju ("Službene novine Federacije BiH", broj 81/07) (u daljnjem tekstu: Pravilnik o certifikaciji).

U slučaju neusklađenosti građevinskog proizvoda sa tehničkim specifikacijama za taj proizvod, proizvođač građevinskog proizvoda mora odmah prekinuti proizvodnju i poduzeti mjere radi utvrđivanja i otklanjanja grešaka koje su uzrokovale neusklađenost.

Ako dođe do isporuke neusklađenog građevinskog proizvoda, proizvođač odnosno uvoznik, mora bez odgode, obavijestiti o neusklađenosti toga proizvoda sve kupce, distributere, ovlaštenu pravno lice koje je sudjelovalo u potvrđivanju usklađenosti i Federalno ministarstvo prostornog uređenja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Proizvođač odnosno uvoznik i distributer građevinskog proizvoda dužni su poduzeti odgovarajuće mjere u cilju održavanja svojstava građevinskog proizvoda tokom rukovanja, skladištenja i prevoza, a izvođač dimnjaka tokom prevoza, rukovanja, skladištenja i ugradnje građevinskog proizvoda.

Član 15.

Tehnička odnosno specificirana svojstva, potvrđivanje usklađenosti, te označavanje građevinskih proizvoda, posebnosti pri projektovanju i građenju građevina koje sadrže dimnjak, te potrebni kontrolni postupci, kao i drugi zahtjevi koje moraju ispunjavati građevinski proizvodi, određeni su u prilogima ovog Pravilnika i to za:

- glinene/keramičke, betonske i metalne proizvode za dimnjake u Prilogu "A",
- predfabrikovane (sistemske) dimnjake u Prilogu "B".

Potvrđivanje usklađenosti proizvoda koji nisu obuhvaćeni normama ili znatno odstupaju od harmoniziranih normi na koje upućuju prilozima iz stava 1. ovoga člana provodi se prema tehničkim dopuštenjima za te proizvode.

Potvrđivanje usklađenosti u smislu stava 1. i 2. ovoga člana obuhvata radnje ocjenjivanja usklađenosti građevinskih proizvoda te, ovisno o propisanom sistemu ocjenjivanja, usklađenosti i izdavanje certifikata unutarnje kontrole proizvodnje građevinskih proizvoda odnosno izdavanje certifikata usklađenosti građevinskih proizvoda.

IV. PROJEKTOVANJE DIMNJAKA

Član 16.

Projektovanjem dimnjaka moraju se, za građenje i projektovani upotrebnim vijek građevine, predvidjeti svi uticaji na dimnjak koji proizlaze iz načina i redoslijeda građenja građevina koje sadrže dimnjak i izvođenja dimnjaka, te predvidivih uslova uobičajene upotrebe građevine i predvidivih uticaja okoliša na građevinu.

Projektom građevine u dijelu u kojem se odnosi na dimnjak mora se, u skladu s ovim Pravilnikom, dokazati da će građevina tokom građenja i projektovanog upotrebno vijeka ispunjavati bitne zahtjeve mehaničke otpornosti i stabilnosti, zaštite od požara, zaštite od buke, higijene, zdravlja i zaštite okoliša, sigurnosti u korištenju, te uštede energije i toplotne zaštite građevine u odnosu na odvođenje dimnih gasova.

Kada je, radi ispunjavanja zahtjeva iz ovoga Pravilnika, potrebna dodatna zaštita dimnjaka, ta će se zaštita smatrati sastavnim dijelom tehničkog rješenja dimnjaka.

Član 17.

Ispunjavanje bitnih zahtjeva za građevinu u skladu sa članom 7. stav 2. ovog Pravilnika u odnosu na odvođenje dimnih gasova dokazuje se:

- proračunom nosivosti i upotrebljivosti nosivog dijela dimnjaka,
- proračunom svijetlog otvora u odnosu na ogrjevnu vrijednost (sastav) goriva, vrstu i priključnu snagu predviđenog uređaja za loženje i visinu dimnjaka,
- određivanjem minimalne udaljenosti plašta dimnjaka od zapaljivih i nezapaljivih dijelova građevine oko dimnjaka.

Proračuni iz stava 1. ovog člana provode se primjenom odgovarajućih proračunskih postupaka koji se po potrebi dopunjuju ispitivanjima, pri čemu se u obzir uzimaju svi mjerodavni parametri.

Proračunski i drugi modeli moraju biti takvi da, uzimajući u obzir pouzdanost ulaznih podataka i tačnost izvođenja, odgovaraju ponašanju dimnjaka tokom izvođenja i upotrebe.

Član 18.

Na projektovanje dimnjaka primjenjuju se bosanskohercegovački standardi iz Priloga "C" ovoga Pravilnika i priznata tehnička pravila koja nisu u suprotnosti sa odredbama ovog pravilnika.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, dopuštena je primjena i drugih pravila projektovanja dimnjaka koja se razlikuju od pravila utvrđenih bosanskohercegovačkim standardima iz Priloga "C" ovoga Pravilnika, uz uslov da se dokaže da se primjenom tih pravila ispunjavaju zahtjevi propisani ovim Pravilnikom najmanje na nivou određenom tim normama.

Prilogom "C" ovoga Pravilnika pobliže se određuje projektovanje dimnjaka.

Član 19.

Svijetli otvor dimovodnog kanala mora biti takvih dimenzija da osigurava potpritisak odnosno natpritisak za sigurne uslove izgaranja s obzirom na vrstu, broj i snagu predviđenih uređaja za loženje i odabranu visinu dimnjaka.

Na jednu dimovodnu cijev smiju se priključiti samo kompatibilni uređaji za loženje koji koriste istu vrstu goriva.

U prostoru oko izlaznog otvora dimnjaka ne smiju se nalaziti prepreke koje bi ometale i/ili onemogućavale ispuštanje dimnih gasova u vanjsku atmosferu i/ili koje bi na drugi način ugrožavale i/ili onemogućile ispunjavanje bitnih zahtjeva za građevinu i drugih uslova koje mora ispunjavati građevina.

Nadvišenja dimnjaka iznad kosih krovova i terasa ili drugih dijelova građevine određuju se u projektu građevine.

Pri gradnji nove građevine koja je viša od okolnih građevina moraju se osigurati sva potrebna nadvišenja za dimnjake zatečenih okolnih građevina radi osiguranja nesmetanog odvođenja dimnih gasova tim dimnjacima.

Pristup dimnjaku mora biti takav da omogućí održavanje dimnjaka na siguran način.

Zidani dimnjaci smiju se zidati punom opekom najmanje razreda čvrstoće na pritisak 15 N/mm² razreda proizvodnje I u skladu s odredbama posebnog propisa.

Na priključnu cijev, kada je ona sastavni dio dimnjaka, primjenjuju se svi zahtjevi ovoga Pravilnika koji se primjenjuju na dimnjak.

Član 20.

Sadržaj glavnog projekta građevine u dijelu koji se odnosi na tehničko rješenje dimnjaka i uslove za njegovo izvođenje i održavanje, ako ovim Pravilnikom za pojedine vrste građevina nije drukčije određeno, obuhvaćen je:

- arhitektonskim i/ili građevinskim projektom,
- mašinskim projektom.

Arhitektonski ili građevinski projekt, u dijelu koji se odnosi na tehničko rješenje vanjskog oblikovanja dimnjaka i pristupa dimnjaku, mora obavezno sadržavati:

- a) u tehničkom opisu:
  - opis i zahtjeve za završnu obradu vanjskih ploha dimnjaka,
  - opis i zahtjeve za požarnu otpornost nosivog dijela dimnjaka i dijelova građevine koji se nalaze u prostoru nepovoljnog toplinskog uticaja dimnjaka,
  - opis i zahtjeve za naprave za pristup dimnjaku,
- b) u programu kontrole i osiguranja kvalitete:
  - svojstva koja moraju imati građevinski proizvodi koji se ugrađuju kao završna obrada vanjskih ploha dimnjaka i naprava za pristup dimnjaku,
  - razred nezapaljivosti ili zapaljivosti dijelova građevine koji se nalaze u prostoru nepovoljnoga toplotnog uticaja dimnjaka te njihovu minimalnu međusobnu udaljenost,
  - druge uslove značajne za ispunjavanje zahtjeva propisanih ovim Pravilnikom i drugim propisima.
- c) u nacrtima:
  - broj i položaj priključaka uređaja za loženje,
  - položaj dimnjaka u građevini,
  - položaj izlaznog otvora dimnjaka i njegova visina iznad krova građevine i/ili nadvišenja u odnosu na prepreke koje se nalaze u prostoru uticaja izlaznog otvora,
  - položaj naprava za pristup dimnjaku i pristupnih otvora s vratašcima za kontrolu i čišćenje.

Građevinski projekt u dijelu koji se odnosi na tehničko rješenje nosive konstrukcije dimnjaka mora sadržavati dijelove propisane posebnim propisom iz oblasti građevinarstva za odgovarajuću vrstu konstrukcije.

Mašinski projekt u dijelu koji se odnosi na tehničko rješenje dimnjaka mora obavezno sadržavati:

- a) u tehničkom opisu:
  - uslove kompatibilnosti dimnjaka i uređaja za loženje,
  - opis dimnjaka sa dimenzijama i opisom svijetlog otvora dimovoda,
  - opis svojstva dimnjaka sa projektom predviđen uređaj ili uređaje za loženje i alternativna rješenja u smislu:
    - temperaturne upotrebljivosti
    - dopuštenog potpritiska ili natpritiska
    - postojanosti na čađ
    - postojanosti na kondenzat
    - otpornosti na koroziju
    - otpornosti na toplotnu vodljivost
    - otpornosti na požar čađi
    - karakteristike dimnih gasova u skladu s projektom predviđenog sistema grijanja građevine za svaki pojedini priključeni uređaj za loženje i/ili goriva
  - opis načina izvođenja mašinskim projektom obuhvaćenog dijela dimnjaka i ugradnje građevinskih proizvoda,
  - opis i način priključenja spojne dimovodne cijevi na priključak dimnjaka,
  - opis i zahtjevi za vratašca za kontrolu i čišćenje,
  - način prihvata i odvodnje kondenzata;
- b) u proračunu:
  - podatke o predvidivim djelovanjima i uticajima na dijelove dimnjaka obuhvaćene mašinskim projektom,
  - proračun svijetlog otvora dimovoda za odabrane karakteristike uređaja za loženje i/ili goriva i odgovarajuće karakteristike dimnih gasova,
  - proračun potrebne protupožarne i toplinske izolacije,
  - broj i položaj priključaka uređaja za loženje,
  - proračun korisne visine dimnjaka;
- c) u programu kontrole i osiguranja kvalitete:
  - svojstva koja moraju imati građevinski proizvodi koji se ugrađuju u mašinskim projektom obuhvaćeni dio dimnjaka,
  - uslovi izvođenja i drugi zahtjevi koji moraju biti ispunjeni tokom izvođenja dimnjaka, a koji imaju uticaj na postizanje projektiranih odnosno propisanih

svojstava dimnjaka i ispunjenja bitnih zahtjeva za dimnjak i građevinu,

- zahtjevi učestalosti periodičnih pregleda,
- pregled i opis potrebnih kontrolnih postupaka ispitivanja i zahtjevanih rezultata kojima će se dokazati usklađenost sa svojstvima predviđenim projektom,
- druge uslove značajne za ispunjavanje zahtjeva propisanih ovim Pravilnikom i posebnim propisima,
- zahtjeve za održavanje dimnjaka koji moraju biti takvi da se tokom trajanja građevine očuvaju njezina tehnička svojstva i ispunjavaju zahtjevi određeni projektom građevine i propisima u skladu s kojim je dimnjak izveden.

Član 21.

Izuzetno od odredbe člana 20. ovoga Pravilnika glavni projekt jednostavne građevine u dijelu koji se odnosi na dimnjak mora sadržavati:

- a) u tehničkom opisu:
  - opis oblikovnog rješenja i pristupa dimnjaku,
  - opis konstrukcije dimnjaka,
  - opis svojstva dimnjaka s dimenzijama i opisom svijetlog otvora dimovoda za odabrane karakteristike uređaja za loženje i/ili goriva i odgovarajuće karakteristike dimnih gasova, te zahtjeve za građevinske proizvode,
  - opis i zahtjeve za požarnu otpornost dijelova građevine koji se nalaze u prostoru nepovoljnoga toplinskog uticaja dimnjaka,
  - podatke o načinu izvođenja dimnjaka,
  - zahtjeve za održavanje dimnjaka koji moraju biti takvi da se tokom trajanja građevine očuvaju njezina tehnička svojstva i ispunjavaju zahtjevi određeni projektom građevine i propisima u skladu s kojim je dimnjak izveden,
  - opis načina izvođenja dimnjaka i ugradnje građevinskih proizvoda,
  - opis i način priključenja uređaja za loženje na priključak dimnjaka;
- b) u nacrtima:
  - položaj dimnjaka u građevini,
  - položaj izlaznog otvora dimnjaka i njegova visina iznad krova građevine i/ili nadvišenja u odnosu na prepreke koje se nalaze u prostoru uticaja izlaznog otvora,
  - položaj, naprava za pristup dimnjaku i pristupnih otvora sa vratašcima za kontrolu i čišćenje.

Član 22.

Ako projekt dimnjaka radi ispunjavanja uslova iz člana 20. i 21. ovog Pravilnika određuje primjenu standarda iz odgovarajućeg priloga ovog Pravilnika i priznatim tehničkim pravilima koja nisu u suprotnosti sa odredbama ovog pravilnika na način određen tim prilogom, smatra se da dimnjak ispunjava propisane zahtjeve u dijelu standardom uređenog područja.

Član 23.

Projekti građevina stambene i stambeno-poslovne namjene obavezno sadrže i tehničko rješenje rezervnih dimnjaka.

Broj i raspored rezervnih dimnjaka iz stava 1. ovoga člana određuje se tako da svaka stambena jedinica ima najmanje jedan priključak na rezervni dimnjak.

Na jednu dimovodnu cijev rezervnog dimnjaka dopušteno je priključivanje najviše pet ložišta na kruto gorivo.

Izuzetno od stava 1. ovoga člana obaveza davanja tehničkog rješenja rezervnog dimnjaka u projektu građevine ne odnosi se na jednostavne građevine.

Član 24.

Osim uslova propisanih odredbama od člana 16. do 23. ovoga Pravilnika, projekt rekonstrukcije odnosno adaptacije građevine kojim se utiče na tehnička svojstva dimnjaka obavezno mora sadržavati podatke o utvrđenim zatečenim tehničkim svojstvima dimnjaka.

Zatečena tehnička svojstva dimnjaka utvrđuju se uvidom u dokumentaciju građevine, ispitivanjima, proračunima i/ili na drugi primjeren način.

V. IZVOĐENJE I UPOTREBLJIVOST DIMNJAKA

Član 25.

Građenje građevine koja sadrži dimnjak mora biti takvo da dimnjak ima propisana tehnička svojstva i da ispunjava druge zahtjeve propisane ovim Pravilnikom, u skladu s tehničkim rješenjem građevine i uslovima za građenje utvrđenim projektom, te da se osigura očuvanje tih svojstava i upotrebljivost građevine tokom njezinog trajanja.

Pri izvođenju dimnjaka izvođač je dužan pridržavati se dijela projekta koji se odnosi na dimnjak, tehničkih uputa za ugradnju i upotrebu građevinskih proizvoda i odredaba ovoga Pravilnika i priznatih tehničkih pravila koja nisu u suprotnosti sa odredbama ovog pravilnika.

Član 26.

Kod preuzimanja građevinskog proizvoda namijenjenog ugradnji u dimnjak, izvođač dimnjaka mora utvrditi:

- da li je građevinski proizvod isporučen s oznakom u skladu s Pravilnikom o certifikaciji kojim se uređuje označavanje građevinskih proizvoda i podudaraju li se podaci na dokumentaciji s kojom je građevinski proizvod isporučen s podacima u propisanoj oznaci,
- da li je građevinski proizvod isporučen s tehničkim uputama za ugradnju i upotrebu,
- da li su svojstva, uključujući i rok upotrebe građevinskog proizvoda, te podaci značajni za njegovu ugradnju, upotrebu i uticaj na svojstva i trajnost dimnjaka, usklađeni svojstvima i podacima određenim glavnim projektom.

Utvrđeno stanje iz stava 1. ovoga člana zapisuje se u građevinskom dnevniku u skladu s Uredbom o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i sudionicima u građenju ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/07 i 34/08), (u daljnjem tekstu: Uredba o uređenju gradilišta), a dokumentacija s kojom je građevinski proizvod isporučen pohranjuje se među dokaze o usklađenosti građevinskih proizvoda koje izvođač mora imati na gradilištu.

Član 27.

Prije pristupanja izvođenju dimnjaka obavezno se provjerava položaj (visina, udaljenost i dr.) postojećih prepreka dimnim gasovima odnosno nadvišenja okolnih građevina koje se nalaze u prostoru uticaja izlaznog otvora dimnjaka (u daljnjem tekstu: prepreke), te se o tome sačinjava skica i utvrđuje usklađenost stvarnog i projektiranog stanja. Skica i utvrđeno stanje unosi se u građevinski dnevnik.

U slučaju da položaj prepreka iz stava 1. ovoga člana ne odgovara položaju predviđenom glavnim projektom, nastavak izvođenja dimnjaka dopušten je nakon izrade dijela izvedbenog projekta s dopunjenim tehničkim rješenjem dimnjaka koje je usklađeno sa stvarnim stanjem.

Član 28.

Zabranjena je ugradnja građevinskog proizvoda koji:

- je isporučen bez oznake u skladu s Pravilnikom o certifikaciji,
- je isporučen bez tehničke upute za ugradnju i upotrebu,
- nema svojstva zahtijevana projektom građevine ili mu je istekao rok upotrebe, odnosno o kojem podaci značajni za ugradnju, upotrebu i uticaj na svojstva i trajnost dimnjaka nisu usklađeni s podacima određenim glavnim projektom.

Član 29.

Uslovi za izvođenje dimnjaka određuju se najmanje u skladu s odredbama Priloga "D" ovoga Pravilnika, u programu kontrole i osiguranja kvaliteta, koji je sastavni dio glavnog projekta građevine.

Izvođenje dimnjaka mora biti usklađeno uslovima utvrđenim programom kontrole i osiguranja kvaliteta, kojima se mora

osigurati da dimnjak ima tehnička svojstva i ispunjava zahtjeve određene projektom i ovim Pravilnikom.

Kada je tehničko rješenje dimnjaka, odnosno kada su uslovi u kojima se izvode radovi i druge okolnosti koje mogu biti od uticaja na tehnička svojstva dimnjaka, takvi, da nisu obuhvaćeni odredbama Priloga "D" ovoga Pravilnika, tada se programom kontrole i osiguranja kvaliteta moraju urediti posebni uslovi izvođenja dimnjaka kojima se ispunjava zahtjev iz stava 2. ovoga člana.

Prilogom "D" ovoga Pravilnika pobliže se određuje izvođenje, dokazivanje upotrebljivosti, naknadno dokazivanje tehničkih svojstava i održavanje dimnjaka.

Član 30.

Smatra se da dimnjak ima tehnička svojstva predviđena projektom i da je upotrebljiv ako:

- su građevinski proizvodi ugrađeni u dimnjak na propisani način i imaju certifikat o usklađenosti prema članu 14. stavu 1. ovog Pravilnika,
- su uslovi građenja i druge okolnosti, koje mogu biti od uticaja na tehnička svojstva dimnjaka, bile usklađene zahtjevima iz projekta,
- dimnjak ima dokaze nepropusnosti kada je takav dokaz propisan kao obavezan odnosno zahtijevan projektom, te ako o svemu određenom tačkama a), b) i c) ovoga stava postoje propisani zapisi i/ili dokumentacija.

Smatra se da je upotrebljivost dimnjaka dokazana ako su ispunjeni uslovi iz stava 1. ovoga člana i iz člana 27. ovog Pravilnika.

Član 31.

Ako se utvrdi da dimnjak nema projektom predviđena tehnička svojstva, mora se provesti naknadno dokazivanje da dimnjak ispunjava zahtjeve iz ovog Pravilnika.

Dokaz iz stava 1. ovoga člana smatra se dijelom izvedbenog projekta.

U slučaju da se dokaže da postignuta tehnička svojstva dimnjaka ne ispunjavaju zahtjeve ovog Pravilnika mora se izraditi projekt sanacije.

VI. ODRŽAVANJE DIMNJAKA

Član 32.

Održavanje dimnjaka mora biti takvo da se tokom trajanja građevine očuvaju njegova tehnička svojstva i ispunjavaju zahtjevi određeni projektom građevine i ovim Pravilnikom, te drugi bitni zahtjevi koje građevina mora ispunjavati u skladu s posebnim propisima.

Održavanje dimnjaka koji je izveden odnosno koji se izvodi u skladu s prije važećim propisima mora biti takvo da se tokom trajanja građevine očuvaju njegova tehnička svojstva i ispunjavaju zahtjevi određeni projektom građevine i propisima u skladu s kojima je dimnjak izveden.

Član 33.

Održavanje dimnjaka podrazumijeva:

- redovite preglede dimnjaka, u razmacima i na način određen projektom građevine, ovim Pravilnikom i/ili posebnim propisima,
- vanredne preglede dimnjaka nakon vanrednog događaja ili po inspekcijском nadzoru,
- izvođenje radova kojima se dimnjak zadržava ili se vraća u stanje određeno projektom građevine i ovim Pravilnikom odnosno propisom u skladu s kojim je dimnjak izveden.

Ispunjavanje propisanih uslova održavanja dimnjaka, dokumentira se u skladu s projektom građevine te:

- izvještajima o pregledima i ispitivanjima dimnjaka,
- zapisima o radovima održavanja,
- na drugi prikladan način, ako ovim Pravilnikom ili drugim propisima nije što drugo određeno.

Izvođenjem radova iz stava 1. podstava 3. ovoga člana smatra se i zamjena dimovodne cijevi postojećeg dimnjaka ugradnjom predfabrikovane dimovodne cijevi. Ugradnja predfabrikovane dimovodne cijevi provodi se u skladu s Prilogom "D" ovoga Pravilnika, uz uslov da se tim radovima ne utiče na zatečena svojstva dimnjaka odnosno građevine, koja nisu u vezi s odvođenjem dimnih gasova tim dimnjakom.

Član 34.

Za održavanje dimnjaka dopušteno je koristiti samo one građevinske proizvode za koje su ispunjeni propisani uslovi i za koje je izdat certifikat o usklađenosti prema odredbama Pravilnika o certifikaciji.

Održavanjem građevine ili na bilo koji drugi način ne smiju se ugroziti tehnička svojstva i ispunjavanje propisanih zahtjeva za dimnjak.

Član 35.

Na izvođenje radova na održavanju dimnjaka primjenjuju se odgovarajuće odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na izvođenje dimnjaka.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36.

Prilozi "A", "B", "C" i "D" s odgovarajućim sadržajem sastavni su dio ovog Pravilnika.

Član 37.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaju se primjenjivati priznata tehnička pravila u dijelu koja se odnose na odredbe ovog Pravilnika, sadržana u:

- Pravilniku o obaveznom atestiranju elemenata tipnih građevinskih konstrukcija na otpornost prema požaru te o uslovima kojima moraju udovoljavati organizacije udružene rada ovlaštene za atestiranje tih proizvoda ("Službeni list" 24/90 i Uredbi sa zakonskom snagom objavljena u "Službenom listu R BiH", broj 16/92.).

Glavni projekt u kojemu je tehničko rješenje dimnjaka dato prema priznatim tehničkim pravilima iz stava 1. ovoga člana, smatrat će se valjanim dokumentom za izdavanje odobrenja za građenje do 01.07.2009.godine.

Član 38.

U građevinu koja se izvodi prema građevinskoj dozvoli čiji je sastavni dio glavni projekt izrađen u skladu s priznatim tehničkim pravilima iz člana 37. stav 1. ovog Pravilnika smije se ugraditi građevinski proizvod specificiran prema ovom Pravilniku ako ima odgovarajuća ili povoljnija tehnička svojstva, ako je to određeno izvedbenim projektom i ako je u skladu s tim projektom utvrđeno da je upotrebljiv za tu građevinu uključujući uslove njegove ugradnje i uticaje okoline.

Radi provedbe odredbi iz stava 1. ovoga člana za dio dimnjaka koji je izveden do početka ugradnje građevinskih proizvoda specificiranih prema ovom Pravilniku, mora se evidentirati stanje izvedenih radova u skladu s odredbama Uredbe o uređenju gradilišta.

Izvedbeni projekt građevine iz stava 1. ovoga člana u dijelu u kojem se odnosi na dimnjak, za ugradnju građevinskih proizvoda specificiranih prema ovom Pravilniku mora sadržavati detaljnu razradu programa kontrole i osiguranja kvaliteta iz glavnog projekta kojom će se, u skladu s ovim Pravilnikom, odrediti osobito:

- a) svojstva koja moraju imati građevinski proizvodi koji se ugrađuju u dimnjak, uključivo odgovarajuće podatke propisane odredbama o označavanju građevinskih proizvoda prema prilogima ovoga Pravilnika,
- b) ispitivanja i postupci dokazivanja upotrebljivosti dimnjaka,

c) uslovi građenja građevine i drugi zahtjevi koji moraju biti ispunjeni tokom izvođenja dimnjaka, a koji imaju uticaj na postizanje projektiranih odnosno propisanih tehničkih svojstava dimnjaka i ispunjavanje bitnih zahtjeva za građevinu, te

d) druge uslove značajne za ispunjavanje zahtjeva propisanih ovim Pravilnikom i posebnim propisima, uključivo i ocjenu međusobne usklađenosti načina dokazivanja upotrebljivosti dijela dimnjaka izvedenog do početka ugradnje građevinskih proizvoda specificiranih prema ovom Pravilniku i kasnije izvedenog dijela dimnjaka.

Član 39.

Ako za projektovanje dimnjaka usklađeno članu 18. stavu 1. ovoga Pravilnika nema tehničkih specifikacija na koje upućuju standardi iz Priloga "C" ovoga Pravilnika, primjenjuju se odredbe odgovarajućih priznatih tehničkih pravila koje nisu u suprotnosti sa Zakonom, ovim Pravilnikom i standardima na koje ovaj Pravilnik upućuje, a za određivanje kojih je u skladu sa odredbama Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/06, 72/07 i 32/08) odgovoran projektant.

Član 40.

Nakon 01.07.2009.godine prestaju se primjenjivati priznata tehnička pravila za dokazivanje upotrebljivosti građevinskih proizvoda za koje je potvrđivanje usklađenosti uređeno prilogima ovoga Pravilnika, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

Postupci izdavanja izvještaja o ispitivanju građevinskih proizvoda iz stava 1. ovoga člana započeti do 01.07.2009.godine dovršit će se prema tim tehničkim pravilima.

Izvještaji o ispitivanju građevinskih proizvoda iz stava 1. ovoga člana izdane prema priznatim tehničkim pravilima, priznaju se kao dokaz upotrebljivosti tih građevinskih proizvoda do datuma važenja koji je u njima određen.

Član 41.

Za projektovanje, izvođenje i održavanje dimnjaka mogu se koristiti i građevinski proizvodi na koje ovaj Pravilnik ne upućuje ako:

- je za te građevinske proizvode potvrđena usklađenost prema odredbama Pravilnika o certifikaciji,
- su ti proizvodi upotrebljivi u Bosni i Hercegovini obzirom na geografske, klimatske i druge karakteristike Bosne i Hercegovine.

U dimnjak koji se izvodi prema građevinskoj dozvoli čiji je sastavni dio glavni projekt izrađen u skladu s tehničkim specifikacijama na koje upućuje ovaj Pravilnik, građevinski proizvod iz stava 1. ovog člana smije se ugraditi ako ima odgovarajuća ili povoljnija tehnička svojstva, ako je to određeno izvedbenim projektom i ako je u skladu s tim projektom utvrđeno da je upotrebljiv za taj dimnjak uključujući uslove njegove ugradnje i uticaje okoline.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, odgovarajuće se primjenjuju odredbe člana 38. stav 2. i 3. ovog Pravilnika.

Član 42.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 05-02-2-943-7/08

jula 2008. godine
Sarajevo

Ministar
mr. sc. Salko Obhodaš, s. r.

PRILOG A

GLINENI/KERAMIČKI, BETONSKI I METALNI PROIZVODI ZA DIMNJAKE

A.1. Područje primjene

A.1.1. Ovim se Prilogom u skladu sa članom 15. stav 1. ovog Pravilnika propisuju tehnička svojstva, način potvrđivanja uskladenosti i drugi zahtjevi za glinene/keramičke, betonske i metalne proizvode za dimnjake.

A.1.2. Tehnička svojstva i drugi zahtjevi, te potvrđivanje uskladenosti glinenih/keramičkih, betonskih i metalnih proizvoda za dimnjake određuju se odnosno provode, ovisno o vrsti proizvoda, prema odgovarajućim normama navedenim u tački A.5.1. ovoga Priloga, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Pravilnika te u skladu s odredbama posebnog propisa.

A.1.3. Glineni/keramički, betonski i metalni građevinski proizvodi za dimnjake koriste se za izvođenje montažnih odnosno zidanih dimnjaka u građevinama.

*A.2. Specificirana svojstva, potvrđivanje uskladenosti i označavanje**A.2.1. Specificirana svojstva*

A.2.1.1. Tehnička svojstva glinenih/keramičkih proizvoda za dimnjake moraju ispunjavati opće i posebne zahtjeve bitne za svojstva dimnjaka i ovisno o vrsti proizvoda moraju biti specificirana prema normama BAS EN 1457, BAS EN 1806 i BAS EN 13502, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Pravilnika.

A.2.1.2. Vrste glinenih/keramičkih proizvoda za dimnjake su:

- a) dimovodne cijevi,
- b) dimovodni elementi s jednom stijenkom,
- c) izlazni nastavci,
- d) vanjski plaševi za systemske dimnjake.

A.2.1.3. Tehnička svojstva betonskih proizvoda za dimnjake moraju ispunjavati opće i posebne zahtjeve bitne za svojstva dimnjaka i ovisno o vrsti proizvoda moraju biti specificirana prema normama BAS EN 1858 i BAS EN 12446, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Pravilnika.

A.2.1.4. Vrste betonskih proizvoda za dimnjake su:

- a) dimovodne cijevi,
- b) dimovodni elementi,
- c) elementi plašta.

A.2.1.5. Tehnička svojstva metalnih proizvoda za dimnjake moraju ispunjavati opće i posebne zahtjeve bitne za svojstva dimnjaka i ovisno o vrsti proizvoda moraju biti specificirana prema normi BAS EN 1856-1, i normi BAS EN 1856-2, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Pravilnika.

A.2.1.6. Vrste metalnih proizvoda za dimnjake su:

- a) metalne dimovodne cijevi i propadajući dijelovi,
- b) priključni element (priključna cijev).

A.2.1.7. Tehnička svojstva glineno/keramičkih, betonskih i metalnih proizvoda za dimnjake specificiraju se u projektu građevine.

A.2.2. Potvrđivanje uskladenosti

A.2.2.1. Potvrđivanje uskladenosti glinenih/keramičkih proizvoda za dimnjake, ovisno o vrsti proizvoda, provodi se prema tačkama A.2.2.1.1., A.2.2.1.2. i

A.2.2.1.3. ovoga Priloga, normama na koje upućuju norme iz tih tačaka te odredbama ovoga Priloga i posebnog propisa.

A.2.2.1.1. Potvrđivanje uskladenosti dimovodnih cijevi provodi se prema odredbama Dodatka za norme BAS EN 1457.

A.2.2.1.2. Potvrđivanje uskladenosti dimovodnih elemenata za dimnjake s jednom stijenkom provodi se u skladu s normom BAS EN 1806, primjenom sustava ocjenjivanja uskladenosti 2+ prema posebnom propisu, za sve značajke dimovodnih elemenata sadržane u Tablici B1. Dodatka B norme BAS EN 1443.

A.2.2.1.3. Potvrđivanje uskladenosti izlaznih nastavaka provodi se prema odredbama Dodatka ZA norme BAS EN 13502.

A.2.2.2. Potvrđivanje uskladenosti, betonskih proizvoda za dimnjake, ovisno o vrsti, provodi se prema odredbama Dodatka ZA norma BAS EN 1858 i norme BAS EN 12446, normama na koje te norme upućuju te odredbama ovoga Priloga i posebnog propisa.

A.2.2.3. Potvrđivanje uskladenosti metalnih proizvoda za dimnjake, ovisno o vrsti, provodi se prema odredbama Dodatka ZA norma BAS EN 1856-1 i BAS EN 1856-2, normama na koje te norme upućuju te odredbama ovoga Priloga i posebnog propisa.

A.2.3. Označavanje

A.2.3.1. Glineni/keramički, betonski i metalni proizvodi za dimnjake označavaju se, na otpremnici i na ambalaži odnosno na proizvodu, ovisno o vrsti proizvoda prema tačkama A.2.3.1.1., A.2.3.1.2. i A.2.3.1.3. ovoga Priloga. Oznaka mora obvezno sadržavati upućivanje na odgovarajuću normu, a u skladu s posebnim propisom.

A.2.3.1.1. Glineno/keramički proizvod za dimnjake označava se prema normama BAS EN 1457, BAS EN 1806 i BAS EN 13502.

A.2.3.1.2. Betonski proizvod za dimnjake označava se prema normama BAS EN 1858 i BAS EN 12446.

A.2.3.1.3. Metalni proizvod za dimnjake označava se prema normama BAS EN 1856-1 i BAS EN 1856-2.

A.3. Ispitivanje

A.3.1. Uzimanje uzoraka glinenih/keramičkih proizvoda za dimnjake radi ispitivanja i ispitivanje svojstava glinenog/keramičkog proizvoda za dimnjake provodi se, ovisno o vrsti proizvoda, prema normama BAS EN 1457, BAS EN 1806 i BAS EN 13502, i normama na koje te norme upućuju.

A.3.2. Uzimanje uzoraka betonskih proizvoda za dimnjake radi ispitivanja i ispitivanje svojstava betonskog proizvoda za dimnjake provodi se, ovisno o vrsti proizvoda, prema normama BAS EN 1858 i BAS EN 12446 i normama na koje te norme upućuju.

A.3.3. Uzimanje uzoraka metalnih proizvoda za dimnjake radi ispitivanja i ispitivanje svojstava metalnog proizvoda za dimnjake provodi se prema normama BAS EN 1856-1 i BAS EN 1856-2 i normama na koje te norme upućuju.

A.4. Kontrola građevinskih proizvoda prije ugradnje

A.4.1. Glineno/keramički, betonski i metalni proizvodi za dimnjake proizvedene prema tehničkoj specifikaciji za kojeg je uskladenost potvrđena na način određen ovim Prilogom i izdana isprava o uskladenosti, smije se

ugraditi u građevinu ako je element sukladan zahtjevima iz projekta te građevine.

A.4.2. Prije ugradnje glinenog/keramičkog, betonskog i metalnog proizvoda za dimnjake provode se odgovarajuće nadzorne radnje prema priznatim tehničkim pravilima i odredbama ovog pravilnika i kontrolne radnje određene Prilogom »D« ovoga Pravilnika.

A.5. Popis norma

A.5.1. Norme za glinene/keramičke, betonske metalne građevinske proizvode

BAS EN 1443:2005 Dimnjaci – Opći zahtjevi (EN 1443:2003)

BAS EN 1457:2005 Dimnjaci – Glinene/keramičke odvodne cijevi – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 1457:1999+AC:1999+A1:2002)

BAS EN 1806:2005 Dimnjaci – Glineni/keramički dimovodni elementi za dimnjake s jednim zidom – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 1806:2000)

BAS EN 13502:2005 Dimnjaci – Zahtjevi i metode ispitivanja za keramičke odvodne cijevi (EN 13502:2002)

EN 1858:2003 Dimnjaci – Dijelovi – Betonski elementi dimnjaka (EN 1858:2003)

BAS EN 12446:2005 Dimnjaci – Komponente – Betonski elementi za vanjski zid (plašt) (EN 12446:2003)

BAS EN 1856-1:2005 Dimnjaci – Zahtjevi za metalne dimnjake – 1. dio: Konstruktivni elementi za sistem odvodnjavanja dimnjaka (EN 1856-1:2003)

BAS EN 1856-2:2007 Dimnjaci – Zahtjevi za metalne dimnjake – 2. dio: Unutarnje cijevi i spoljni komadi za povezivanje odvodnih cijevi (EN 1856-2:2004)

BAS EN 12391-1:2007 Dimnjaci – Standard za izvođenje metalnih dimnjaka – Dio 1: (EN 12391-1:2003)

PRILOG B

PREFABRIKOVANI (SISTEMSKI) DIMNJACI

B.1. Područje primjene

B.1.1. Ovim se Prilogom, uskladjeno članu 15. stavu 1. ovoga Pravilnika propisuju tehnička odnosno specificirana svojstva i drugi zahtjevi za predfabrikovane (sistemske) dimnjake.

B.1.2. Predfabrikovani (sistemske) dimnjaci u smislu tačke B.1.1. ovoga Priloga je dimnjak sastavljen od međusobno kompatibilnih elemenata za dimnjake proizveden u pogonu za proizvodnju predfabrikovanih (sistemskih) dimnjaka izvan gradilišta.

B.1.3. Tehnička svojstva i drugi zahtjevi, te potvrđivanje uskladenosti predfabrikovanih (sistemskih) dimnjaka određuje se odnosno provodi prema normama iz tačke B.5.1. ovoga Priloga, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Priloga te u skladu s odredbama posebnog propisa.

B.2. Specificirana svojstva, potvrđivanje uskladenosti i označavanje

B.2.1. Specificirana svojstva

B.2.1.1. Tehnička svojstva predfabrikovanih (sistemskih) dimnjaka moraju

ispunjavati opće i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu u građevini, i ovisno o vrsti predfabrikovanog (sistemskog) dimnjaka moraju biti specificirana prema odredbama odgovarajuće norme iz tačke B.5.1. ovoga Priloga, normama na koje te norme upućuju te odredbama ovoga Priloga.

B.2.1.2. Tehnička svojstva predfabrikovanog (sistemskog) dimnjaka specificiraju se u projektu građevine.

B.2.2. Potvrđivanje uskladenosti

B.2.2.1. Potvrđivanje uskladenosti predfabrikovanog (sistemskog) dimnjaka, ovisno o vrsti dimnjaka, provodi se prema odredbama Dodatka ZA normi BAS EN 13063-1, BAS EN 13063-2, BAS EN 13069, i BAS EN 1856-1, normama na koje te norme upućuju te odredbama ovoga Priloga i posebnog propisa.

B.2.3. Označavanje

B.2.3.1. Predfabrikovani (sistemski) dimnjak označava se, ovisno o vrsti dimnjaka, na otpremnici i na ambalaži odnosno dimnjaku prema odredbama odgovarajuće norme iz tačke B.5.1. ovoga Priloga. Oznaka mora obvezno sadržavati upućivanje na tu normu, a u skladu s posebnim propisom.

B.3. Ispitivanje

B.3.1. Predfabrikovani (sistemski) dimnjak ispituje se, ovisno o vrsti dimnjaka, prema odredbama odgovarajuće norme iz tačke B.5.1. ovoga Priloga i normama na koje te norme upućuju.

B.4. Kontrola predfabrikovanog (sistemskog) dimnjaka prije ugradnje

B.4.1. Predfabrikovani (sistemski) dimnjak za kojeg je uskladenost potvrđena na način određen ovim Prilogom i izdana isprava o uskladenosti, smije se ugraditi u građevinu ako je sukladan zahtjevima projekta te građevine.

B.4.2. Prije ugradnje predfabrikovanog (sistemskog) dimnjaka provode se odgovarajuće nadzorne radnje određene normama prema priznatim tehničkim pravilima i odredbama ovog pravilnika, te druge kontrolne radnje određene Prilogom »D« ovoga Pravilnika.

B.5. Norme

B.5.1. Norme za predfabrikovane (sistemске) dimnjake

BAS EN 1443:2003 Dimnjaci – Opći zahtjevi (EN 1443:2003)

BAS EN 13063-1:2007 Dimnjaci – Sistemi dimnjaka sa glineno/keramičkim unutarnjim cijevima – 1. dio: Zahtjevi i metode ispitivanja na postojanost pri zapaljivosti čađi (EN 13063-1:2005)

BAS EN 13063-2:2007 Dimnjaci – Sistemi dimnjaka sa glineno/keramičkim unutarnjim cijevima – 2. dio: Zahtjevi i metode ispitivanja u uslovima vlage (EN 13063-2:2005)

BAS EN 13069:2007 Dimnjaci – Sistemi dimnjaka sa glineno/keramičkim oblogama za dimnjačne sisteme – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 13069:2005)

BAS EN 1856-1:2005 Dimnjaci – Zahtjevi za metalne dimnjake – 1. dio: Konstruktivni elementi za sistem odvodnjavanja dimnjaka (EN 1856-1:2003)

PRILOG C

PROJEKTOVANJE DIMNJAKA

C.1. Područje primjene

C.1.1. Ovim se Prilogom u skladu sa odredbom člana 18. stav 3. ovoga Pravilnika propisuju pravila za projektovanje dimnjaka u građevinama, ako ovim Pravilnikom nije drugačije određeno.

C.1.2. Odredbe ovoga Priloga odnose se na projektovanje dimnjaka uzimajući u obzir i osnove proračuna i djelovanja na dimnjake te projektovanje dimnjaka otpornih na potres.

C.2. Projektovanje i proračun

C.2.1. Pravila za projektovanje dimnjaka određena su bosanskohercegovačkim normama iz tačke C.4.1. ovoga Priloga, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Priloga i priznatim tehničkim pravilima koja nisu u suprotnosti sa odredbama ovog pravilnika.

C.2.2. Kod projektovanja mora se uzeti u obzir međusobno djelovanje dimnjaka i ostalih dijelova građevine.

C.2.3. Proračun, djelovanja, otpornost na potres, otpornost na požarno djelovanje, projektovanje i geotehničko projektovanje nosive konstrukcije dimnjaka provodi se uskladjeno posebnim Propisima.

C.3. Tehnička svojstva

C.3.1. Tehnička svojstva glinenih/keramičkih, betonskih i metalnih proizvoda za dimnjak specificiraju se u dijelu projekta koji se odnosi na dimnjak prema odredbama Priloga »A« ovoga Pravilnika.

C.3.2. Tehnička svojstva predfabrikovanih (sistemskih) dimnjaka specificiraju se u dijelu projekta koji se odnosi na dimnjak prema odredbama Priloga »B« ovoga Pravilnika.

C.3.3. Tehnička svojstva drugih građevinskih proizvoda (npr. ziđa, zidnih elemenata, morta, betona, armature i sastavnih materijala) specificiraju se u dijelu projekta koji se odnosi na dimnjak prema odredbama posebnih Propisa.

*C.4. Norme**C.4.1. Norme za projektovanje i proračun*

BAS EN 1443:2003 Dimnjaci – Opći zahtjevi (EN 1443:2003)

BAS EN 13384-1:2005 Dimnjaci – Toplotne i dinamičke metode proračuna fluida – 1. dio: Opsluživanje dimnjaka sa jednog ložišnog mjesta (EN 13384-1:2002)

BAS EN 13384-1/AC:2005 Dimnjaci – Toplotne i dinamičke metode proračuna fluida – 1. dio: Opsluživanje dimnjaka sa jednog ložišnog mjesta (EN13384-2002/AC:2003)

BAS EN 13384-2:2005 Dimnjaci – Toplotne i dinamičke metode proračuna fluida – 1. dio: Opsluživanje dimnjaka sa više od jednog ložišnog mjesta (EN 13384-2:2003)

PRILOG D

IZVOĐENJE I ODRŽAVANJE DIMNJAKA

D.1. Područje primjene

D.1.1. Ovim se Prilogom uskladjeno članu 29., stav 4. ovoga Pravilnika propisuju tehnički i drugi zahtjevi i uslovi za izvođenje, nadzorne radnje, dokazivanje upotrebljivosti, naknadno dokazivanje tehničkih svojstava i održavanje dimnjaka.

D.1.2. Izvođenje, dokazivanje upotrebljivosti i održavanje dimnjaka provodi se prema normama iz tačke D.4.1. ovoga Priloga, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Priloga, te u skladu s odredbama posebnih propisa.

*D.2. Izvođenje, ugradnja, upotrebljivost, nadzorne radnje i kontrolni postupci na gradilištu**D.2.1. Izvođenje i ugradnja*

D.2.1.1. Dimnjaci u građevinama izvode se na gradilištu od glinenih/keramičkih, betonskih i metalnih proizvoda za dimnjake kao montažni i zidani dimnjaci ili se ugrađuju kao predfabrikovani (sistemski) dimnjaci. Montažni, zidani i predfabrikovani (sistemski) dimnjaci moraju se izvesti odnosno ugraditi prema tehničkoj uputi za izvedbu, ugradnju i upotrebu, normama iz toke D.4.1. ovoga Priloga, normama na koje te norme upućuju i odredbama ovoga Priloga.

D.2.1.2. Nosive konstrukcije dimnjaka (zida, zidnih elemenata, morta, betona, armature i sastavnih materijala) izvode se prema odredbama posebnih Propisa

D.2.1.3. Rukovanje, skladištenje i zaštita glinenih/keramičkih, betonskih i metalnih proizvoda za dimnjake, predfabrikovanih (sistemskih) dimnjaka i ostalih građevinskih proizvoda koji se ugrađuju u nosivu konstrukciju dimnjaka treba biti u skladu sa zahtjevima tehničkih specifikacija koje se odnose na te proizvode, tehničkoj uputi te u skladu s projektom građevine, odredbama ovoga Priloga i odredbama posebnih propisa.

D.2.1.4. Izvođač za izvedbu odnosno ugradnju dimnjaka mora prije početka izvedbe odnosno ugradnje dimnjaka provjeriti odgovaraju li glineni/keramički, betonski ili metalni proizvodi za dimnjake odnosno predfabrikovani (sistemski) dimnjaci zahtjevima iz projekta građevine, te je li tokom rukovanja i skladištenja tih proizvoda došlo do njihovog oštećivanja, deformacije ili drugih promjena koja bi bila od uticaja na tehnička svojstva dimnjaka.

D.2.1.5. Izvođač nosive konstrukcije dimnjaka mora prije početka izvedbe provjeriti odgovaraju li građevinski proizvodi koji se ugrađuju u nosivu konstrukciju dimnjaka zahtjevima iz projekta građevine i zahtjevima posebnih propisa, te je li tokom rukovanja i skladištenja tih proizvoda došlo do njihovog oštećivanja, deformacije ili drugih promjena koje bi bile od uticaja na tehnička svojstva nosive konstrukcije dimnjaka.

D.2.1.6. Nadzorni inženjer neposredno prije početka izvođenja odnosno ugradnje dimnjaka mora:

a) provjeriti postoji li isprava o uskladenosti za glinene/keramičke, betonske, metalne građevinske proizvode za dimnjake odnosno predfabrikovanog (sistemskog) dimnjaka i ostale građevinske proizvode koji se ugrađuju u

nosivu konstrukciju dimnjaka i jesu li iskazana svojstva uskladjena zahtjevima iz projekta građevine,

b) provjeriti jesu li glineni/keramički, betonski i metalni proizvodi za dimnjake odnosno predfabrikovani (sistemski) dimnjak i ostali proizvodi koji se ugrađuju u nosivu konstrukciju dimnjaka postavljeni i povezani u skladu s projektom građevine i/ili tehničkom uputom za ugradnju i upotrebu dimnjaka, te u skladu s Prilogom »C« ovoga Pravilnika i odredbama posebnih Propisa,

c) provjeriti da li položaj dimnjaka u građevini u odnosu na okolne građevine, okolno raslinje ili druge prepreke koje mogu biti od uticaja za nesmetano funkcioniranje dimnjaka, odgovara pretpostavama iz projekta,

d) dokumentirati nalaze svih provedenih provjera zapisom u građevinski dnevnik.

2.1.7. Nakon izvođenja dimnjaka nadzorni inženjer mora provjeriti prohodnost izvedenog dimnjaka i usklađenost dimnjaka obzirom na projektom predviđeni uređaj za loženje te dokumentirati nalaz te provjere zapisom u građevinski dnevnik.

D.2.2. Upotrebljivost dimnjaka

D.2.2.1. Pri dokazivanju upotrebljivosti dimnjaka treba uzeti u obzir:

a) zapise u građevinskom dnevniku o svojstvima i drugim podacima o građevinskim proizvodima ugrađenim u dimnjak,

b) rezultate nadzornih radnji i kontrolnih postupaka koja se u skladu sa ovim Pravilnikom obvezno provode prije ugradnje građevinskih proizvoda u dimnjak,

c) dokaze upotrebljivosti (rezultate ispitivanja, zapise o provedenim postupcima i dr.) koje je izvođač osigurao tokom izvođenja dimnjaka,

d) rezultate ispitivanja određenih projektom građevine ili ispitivanja provedenih u slučaju sumnje,

e) uslove građenja i druge okolnosti koje mogu biti od uticaja na tehnička svojstva dimnjaka, a mogu se utvrditi prema građevinskom dnevniku i drugoj dokumentaciji koju izvođač mora imati na gradilištu, te dokumentaciju koju mora imati proizvođač građevinskog proizvoda.

D.2.2.2. Ispitivanje dimnjaka u svrhu dokazivanja upotrebljivosti provodi se u skladu s odredbama iz projekta građevine.

D.2.2.3. Ispitivanje dimnjaka u slučaju sumnje obvezno se provodi, tako da se na odgovarajući način primjeni norma BAS EN 13216-1 .

D.2.2.4. Dokazivanje upotrebljivosti nosive konstrukcije dimnjaka provodi se uskladjeno odredbama posebnih Propisa.

D.2.3. Naknadno dokazivanje tehničkih svojstava dimnjaka

D.2.3.1. Za dimnjak koji nema projektom predviđena tehnička svojstva ili se ona ne mogu utvrditi zbog nedostatka potrebne dokumentacije, mora se naknadnim ispitivanjima i naknadnim proračunima utvrditi tehnička svojstva dimnjaka i nosive konstrukcije dimnjaka odgovarajućom primjenom norme BAS EN 13216-1 i normama na koje te norme upućuju, te odredbama ovoga Priloga i posebnih Propisa.

D.2.3.2. Radi utvrđivanja tehničkih svojstava dimnjaka i nosive konstrukcije dimnjaka iz tačke D.2.5.1. ovoga Priloga potrebno je prikupiti odgovarajuće podatke o dimnjaku i nosivoj konstrukciji dimnjaka u opsegu i mjeri koji omogućavaju procjenu stupnja ispunjavanja bitnog zahtjeva mehaničke otpornosti i stabilnosti, požarne otpornosti i drugih bitnih zahtjeva za dimnjak prema odredbama posebnih propisa.

D.3. Održavanje dimnjaka

D.3.1. Radnje vezane za održavanje dimnjaka treba provoditi prema odredbama ovoga Priloga i normama na koje upućuje ovaj Prilog, te odgovarajućom primjenom odredbi iz Priloga »A«, »B« i »C« ovoga Pravilnika.

D.3.2. Redoviti pregledi u svrhu održavanja dimnjaka provode se uskladjeno zahtjevima iz projekta građevine, ali najmanje jednom godišnje.

D.3.2.1. Način obavljanja redovitih pregleda u svrhu održavanja dimnjaka određuje se projektom građevine, a uključuje najmanje:

- a) vizualni pregled, u kojeg je uključeno utvrđivanje položaja i veličine pukotina te drugih oštećenja bitnih za očuvanje tehničkih svojstva dimnjaka,
- b) tlačnu probu u slučaju sumnje,
- c) usklađenost uređaja za loženje i dimnjaka.

D.3.2.2. Pregled dimnjaka uskladjeno odredbi tačke D.3.2.1. ovoga Priloga provodi se i prije prve upotrebe uređaja za loženje, odnosno prije ponovne upotrebe ako dimnjak nije bio u upotrebi dulje od godinu dana.

D.3.2.3. Prigodom pregleda dimnjaka iz tačke D.3.2.1. i D.3.2.2. ovoga Priloga dimnjak se obvezno čisti primjereno vrsti dimnjaka (mehanički i/ili na drugi način).

D.3.2.4. Izvanredni pregled dimnjaka provodi se prije svake promjene uređaja za loženje ili promjene goriva, nakon svakog izvanrednog događaja koji može uticati na tehnička svojstva dimnjaka ili izaziva sumnju u upotrebljivost dimnjaka te po nalogu inspekcije. Izvanredni pregled dimnjaka uključuje ispitivanja dimnjaka odgovarajućom primjenom norme BAS EN 13216-1 te normi na koje norme upućuju kao i odredbi ovoga Priloga i posebnih propisa.

D.3.2.5. U slučaju iz tačke D.3.2.4. ovoga Priloga, pregled nosive konstrukcije dimnjaka provodi se prema odredbama posebnih propisa.

D.3.3 Zamjena dimovodne cijevi postojećeg dimnjaka ugradnjom predfabrikovane dimovodne cijevi mora se provesti na način da se tim radovima ne utječe na zatečena tehnička svojstva građevine koja nisu u vezi s odvođenjem dimnih gasova tim dimnjakom.

D.3.3.1. Predfabrikovana dimovodna cijev iz tačke D.3.3. ovoga Priloga mora ispunjavati uslove određene Prilogom »B« ovoga Pravilnika.

D.3.3.2. Tehnička uputa proizvođača za zamjenu dimovodne cijevi postojećeg dimnjaka ugradnjom predfabrikovane dimovodne cijevi, te sama ugradnja predfabrikovane dimovodne cijevi mora biti takva da dimnjak nakon ugradnje predfabrikovane dimovodne cijevi ispunjava zahtjeve iz ovoga Pravilnika.

D.3.3.3. Dokumentaciju o pregledima iz tačke D.3.2. te ugradnji prefabrikovane dimovodne cijevi iz tačke D.3.3. ovoga Priloga kao i drugu dokumentaciju o održavanju dimnjaka dužan je trajno čuvati vlasnik građevine.

D.4. Norme

D.4.1. Norme za izvođenje i održavanje dimnjaka

BAS EN 1457:2005 Dimnjaci – Glinene/keramičkeodvodne cijevi – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 1457:1999+AC:1999+A1:2002)

BAS EN 1806:2005 Dimnjaci – Glineni/keramički dimovodni elementi za

dimnjake s jednim zidom – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 1806:2000)
BAS EN 13502:2005 Dimnjaci – Zahtjevi i metode ispitivanja za keramičke odvodne cijevi (EN 13502:2002)
BAS EN 13063-1:2007 Dimnjaci – Sistemi dimnjaka sa glineno/keramičkim unutarnjim cijevima – 1. dio: Zahtjevi i metode ispitivanja na postojanost pri zapaljivosti čađi (EN 13063-1:2005)
BAS EN 13063-2:2007 Dimnjaci – Sistemi dimnjaka sa glineno/keramičkim unutarnjim cijevima – 2. dio: Zahtjevi i metode ispitivanja u uslovima vlage (EN 13063-2:2005)
BAS EN 13069:2007 Dimnjaci – Sistemi dimnjaka sa glineno/keramičkim oblogama za dimnjačne sisteme – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 13069:2005)
BAS EN 12391-1:2007 Dimnjaci – Standard za izvođenje metalnih dimnjaka – Dio 1: (EN 12391-1:2003)

D.4.2. Norme za ispitivanje dimnjaka

BAS EN 13216-1:2004 Dimnjaci –Metode ispitivanja za sistem dimnjaka – 1. dio: Opći zahtjevi (EN 13216-1:2004)